

VÄRMLANDS ANOR

1996:1

Februari 1996

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening
ISSN 1400-1047

Pris 30:-

Årgång 13

Annandag pingst 5 juni 1995 gjorde Värmlands Släktforskarförening en lyckad utflykt till Lurö i Vänerns skärgård med två chartrade båtar. Vädret var efter en blåsig, kall vår överraskande varmt med klarblå himmel över en näst intill lugn Väner. Bilden visar landstigningen på Vithall med en restaurerad fiskarstuga med genuin inredning, i bildens mittparti. Vi ser Bernhard Granholm som sitter i fören på högra båten och ungdomarna hoppar i land. Fotograf Harald Persson

VärmlandsAnor

VärmlandsAnor utges som medlems-tidning för Värmlands Släktforskarförening. Bidrag till tidningen, synpunkter på inriktningen och tips om händelser för bevakning mottas tacksamt av Redaktören. Citat ur VärmlandsAnor får göras, om källan anges.

Upplaga 1000 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare och redaktör Lars-Gunnar Sander, Norra Berghaget, 66732 Forshaga. Telefon 054-872754

Produktion Consulting Data, Malm-torgsgatan 18, 65340 Karlstad. Telefon 054-218777 Telefax 054-218829

Tryck Tryckeri ABKnappen, Karlstad

Manusstopp för 1996:1 är 6 maj 1996

Värmlands

Släktforskarförening

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse. Föreningen är ansluten till Sveriges Släktforskarförbund.

Organisationsnummer 873201-6897

Föreningens adress c/o Sander, Norra Berghaget, 66732 Forshaga.

Medlemsavgiften är 100 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem (1996). Avgiften sättes in på föreningens postgiro **46 96 60-5**. För medlemmar i Norge är avgiften 90 norska kronor respektive 28 kronor som sättes in på norskt postgiro **0806 1944339**.

Arkiv Emigrantregistret, Box 331, 65208 Karlstad. Telefon 054-159272.

Besöksadress Gamla Badhuset, Norra Strandgatan 4, Karlstad

Styrelsen 1995

Ordförande Lars-Gunnar Sander, Norra Berghaget, 66732 Forshaga. Telefon 054-872754

Vice ordförande Bernhard Granholm, Ljunggatan 39 C, 66432 Grums. Telefon 0555-61153

Sekreterare Gunnar Jonsson, Älvhags-gatan 25, 66140 Säffle. Telefon 0533-10559

Kassör Harald Persson, Malm-torgsgatan 18, 65340 Karlstad. Telefon 054-218777

Materialförvaltare Bo Cider, Skolgatan 12, 66060 Molkom. Telefon 0553-10378

Registrator Sonja Peterson, Ölmegatan 9 A, 65230 Karlstad. Telefon 054-219411

Ledamot Gunhild Svensson, Odalvägen 15, 65350 Karlstad. Telefon 054-531448

Innehåll

Verksamhetsberättelse	3
Resultat Balans Budget	4
Material i landsarkiven	5
Material i Uppsala	6
Mer om OFSteinfelt	7
Hedrabref Annu 1865	8
Värmlänningar i för...	9
Väse härads dombok	10
En människoauktion	11
Christinehamns Jernweg	12
Antavla 41	13
Antavla 42	15
Kulturutredningen	16
Forskarprofilen	17
Resan till landet i Väst	18
Andra medlemsblad	20
Anor sökes	21
Medlemsökning 1995	24
Vårens program	25
Annonser	26

Kallelse till årsmöte 16 mars kl 1300

Lördagen den 16 mars kl 13.00 kallas Du till årsmöte
i Gamla Badhuset i Karlstad

Förhandlingar enligt förslag till dagordning

Lena Flinck-Maechel föreläser om Hushållningssällskapets arkiv
Tag gärna med gäster

Förslag till dagordning för årsmötet

1 Mötet öppnas	13 Val av ordförande för 1996
2 Fråga om mötet anses stadseenligt utlyst	14 Val av ordinarie ledamöter för 1996-1998 (i tur att avgå är Bernhard Granholm, Harald Persson och Sonja Peterson)
3 Godkännande av dagordningen	15 Val av suppleanter för 1996-1998 (i tur att avgå är Anette Carlsson och Tom Silja)
4 Val av mötesordförande	16 Val av revisorer och revisorssuppleant för 1996
5 Val av sekreterare	17 Val av redaktör för 1996
6 Val av justerare	18 Val av valberedning för 1996
7 Verksamhetsberättelse och räkenskaper	19 Övriga frågor
8 Revisionsberättelse	20 Mötet avslutas
9 Fråga om styrelsens ansvarsfrihet	
10 Motioner	
11 Budget för 1996	
12 Medlemsavgift för 1997	

Verksamhetsberättelse 1995

Verksamhetsåret

Föreningens tolfte verksamhetsår omfattar tiden 1995-01-01 till 1995-12-31.

Medlemmar

Antal medlemmar 94-12-31	568
Nya medlemmar 1995	164
Utträden, avlidna, ej betald avgift	10
Antal medlemmar 95-12-31	722

(varav 26 familjemedlemmar)

Medlemsavgift

Medlemsavgiften var för 1995 100 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem.

Hedersledamot

Anders Höglund, Kristinehamn

Styrelse och funktionärer

Ordförande Lars-Gunnar Sander Fors-haga

Vice ordförande Bernhard Granholm Grums

Sekreterare Gunnar Jonsson Säffle

Kassör Harald Persson Karlstad

Materialförvaltare Bo Cider Molkom

Registrator Sonja Peterson Karlstad

Ledamot Gunhild Svensson Karlstad

Suppleanter Anette Carlsson Kristinehamn, Lennart Gustafsson Säffle, Iréne Luthman Karlstad, Tom Silja Forshaga.

Revisorer Gerhard Kaukerat Slottsbron, Olle Skoog Kristinehamn

Revisorssuppleant

Lennart Fallberg Molkom

Valberedning Gunnar Bergström Karlstad, Ingrid Johansson Klässbol, Stig Jonasson Kristinehamn (sammank).

Redaktör Lars-Gunnar Sander Forshaga

Styrelsens arbete

Styrelsen har hållit fem protokollförda sammanträden

Besök av Katrineholm-Flen-Vingåkers släktforsarklubb

Bernhard Granholm har representerat föreningen vid Jämtlands läns släktforskarförenings genealogiska seminarium i Östersund 9-11 juni.

Lars-Gunnar Sander har deltagit i Släktforskarförbundets ordförandekonferens i Stockholm den 18 aug.

Samma dag deltog Bernhard Granholm i förbundets redaktörskonferens också i Stockholm.

Lars-Gunnar Sander och Bernhard Granholm har som ombud representerat föreningen vid riksstämman i Stockholm den 19 aug.

Vid släktforskarlagarna i Stockholm 19-20 aug ställde föreningen ut och sålde sina publikationer.

Bernhard Granholm har deltagit i Svenska Arkivsamfundets arkivdagar i Karlstad 25-26 okt

Vid bokmässan i Göteborg 26-28 okt deltog Harald Persson från föreningen i Värmlandslitteraturs monter med försäljning av föreningens utgivningar.

Dataregistrering av Värmlands tre regementen har bedrivits som ALU-projekt med Harald Persson som projektansvarig och handledare. Fem ALU-arbetare och en föreningsmedlem har varit engagerade i totalt 2461 arbetstimmar. Detta är endast början på ett mycket omfattande arbete.

Externa föreläsningar av styrelsemedlemmar

23 jan Kristinehamns Bibliotek, Lars-Gunnar Sander: Släktforskning

25 jan Hagfors Bibliotek, Harald Persson: Vad är släktforskning?

28 feb Karlstads Stadsbibliotek, Harald Persson: Vad är släktforskning?

9 mars Folkuniversitetet Karlstad, Bernhard Granholm: Min forskning i olika arkiv

2 april Norska släktforskarföreningar i Sarpsborg, Harald Persson och Lars-Gunnar Sander: Släktforskning i Sverige

24 april Arvika Bibliotek, Harald Persson: Vad är släktforskning?

27 april Eda Bibliotek, Harald Persson: Vad är släktforskning?

11 maj Stagnellska servicehemmet i Karlstad, Harald Persson: Vad är släktforskning?

7 sept Trollhättan, Bo Cider: Värmlands Släktforskarförenings verksamhet

19 okt Folkuniversitetet i Karlstad, Harald Persson: Fällor och problem

23 nov Folkuniversitetet Karlstad, Lars-Gunnar Sander: Soldatforskning

Medlemsmöten

18 mars Årsmöte med sedvanliga årsmö-

tesförhandlingar. Per Magnusson föreläste om "Kartan berättar om Karlstad". 8 april Informationsträff där bl a medlemmar ur styrelsen berättade om sin forskning, lämnade tips och svarade på frågor.

20 maj besök av Västerås Släktforskare. 5 juni Utflykt till Lurö. Guidad rundtur och information om öns historia.

28 juli Möte med användare av släktforskarprogrammet DISGEN, Macintosh versionen.

30 sept Gränsträff i Örje tillsammans med historielagen i Romerike, Follo och Östfold. Harald Persson och Lars-Gunnar Sander redogjorde för släktforskning i Sverige.

16 okt Föredrag om "Centrala Soldatregistret för Sverige" av Björn Lippold, Skövde.

25 nov Föredrag "Emigrantkällor" av l.e arkivarie Per Clemensson vid Landsarkivet i Göteborg. Samarrangemang med Emigrantregistret, Folkrorelsearkivet och Värmlandsarkiv.

Nyutkomna publikationer

Föreningens medlemsblad "VärmlandsAnor" har utkommit med fyra nummer, totalt 100 sidor.

Värmlands Släktforsarkatalog. En uppdatering av 1994 års upplaga.

Dalslands Ortregister. Hemman och hemmanstorp med hänvisning till socken, härad, jordnatur och mantal. Sammanställd av Gunnar Jonsson, Säffle

Ekshärad födde 1665-1722 med släktnamns- och yrkesregister för föräldrar och faddrar, sammanställd av Mats Hellgren, Göteborg.

Kila födde, vigde, döde 1640-1699 samt 1700-1749, sammanställd av Gunnar Jonsson, Säffle.

Kila vigde 1689-1900, sammanställd av Gunnar Jonsson, Säffle

Kila bouppteckningar, sammanställd av Gunnar Jonsson, Säffle.

Övrig medlemservice

Utbyte av medlemsblad har skett med ett 70-tal andra släktforskarföreningar. Dessa publikationer förvaras i föreningens

Fortsättning sida 4

Verksamhet . . .**fortsättning från sida 3**

arkiv på Gamla Badhuset och kan lånas av medlemmarna genom materialförvaltarens försorg.

Harald Persson har verkat som ombud för DIS (Föreningen för Datorhjälp i Släktforskningen) och därvid servat medlemmarna med uppdatering av nya programversioner.

För att underlätta dokumentation av genomförd forskning har föreningen låtit trycka upp blanketter för antavlor som medlemmarna kan få köpa.

Slutligen har ett mycket stort antal släktforskarfrågor per brev, fax och telefon besvarats av styrelsemedlemmarna.

Ekonomi

Resultat- och balansräkning bifogas verksamhetsberättelsen. Styrelsen föreslår att årets överskott 2 949,44 balanseras i ny räkning.

Slutord

Värmlands Släktforskarförening har fått förbundsstyrelsens uppdrag att arrangera 1999 års riksstämma i Karlstad. Styrelsen har redan börjat planera för denna kulturhändelse och hoppas på medlemmarnas helhjärtade stöd för att kunna ro i land detta åtagande.

Karlstad i februari 1996

Lars-Gunnar Sander, Bernhard Granholm, Gunnar Jonsson, Harald Persson, Bo Cider, Sonja Peterson, Gunhild Svensson

Resultaträkning

	1995	1994
Intäkter		
Medlemsavgifter	75 963,00	53 436,58
Trycksaker	2 449,00	5 389,50
Kurser		824,00
Diverse intäkter	580,00	
Kommunbidrag	500,00	500,00
Landstingsbidrag	5 000,00	5 000,00
Erhållna gåvor		5 000,00
Summa intäkter	84 492,00	70 150,08
Kostnader		
Tidskriften	-37 458,50	-30 081,00
Porto	-14 051,25	-11 335,46
Telefon	-286,75	-275,00
Möten	-2 013,00	141,50
Resor	-3 828,00	-3 381,10
Förbrukn mtrl	-2 497,90	-1 859,00
Riksstämman	-2 631,00	-2 374,00
Externa gåvor	-650,00	-400,00
Diverse kostn	-2 284,90	-907,50
Externa medl avg	-700,00	-500,00
Riksförbundet	-5 072,00	-4 257,00
Summa kostn	-71 473,30	-55 228,56
Resultat före avskrivningar	13 018,70	14 921,52
Avskrivningar	-1 500,00	-5 014,00
Resultat efter avskrivningar	11 518,70	9 907,52
Ränteintäkter	1 630,74	1 793,50
Räntekostnader	-200,00	
Resultat före reservationer	12 949,44	11 701,02
Reservavsättning		
Riksstämma 99	-10 000,00	
Årets resultat	2 949,44	11 701,02

Budget för 1996

Intäkter	
Medlemsavgifter 750x100	75 000,00
Familjeavgifter 24x30	720,00
Kommunbidrag	500,00
Landstingsbidrag	5 000,00
Summa intäkter	81 220,00
Kostnader	
Tidskriften 9000x4	-37 000,00
Trycksaker	-500,00
Porto 850x3,20x4	-14 000,00
Telefon	-250,00
Möten	-1 000,00
Resor	-3 000,00
Förbrukningsmateriel	-2 000,00
Riksstämman	-4 000,00
Externa gåvor	-500,00
Diverse kostnader	-3 000,00
Externa medlemsavgifter	-750,00
Riksförbundet 774x7t	-5 500,00
Summa kostnader	-71 500,00
Resultat före avskrivn	9 720,00
Ränteintäkter	3 000,00
Resultat före reservation	12 720,00
Reservation	-10 000,00
Årets resultat	2 720,00

**Styrelsens förslag
medlemsavgift 1997**

Styrelsen föreslår oförändrad medlemsavgift för år 1997, det vill säga 100 kronor för ordinarie medlem och 30 kronor för familjemedlem.

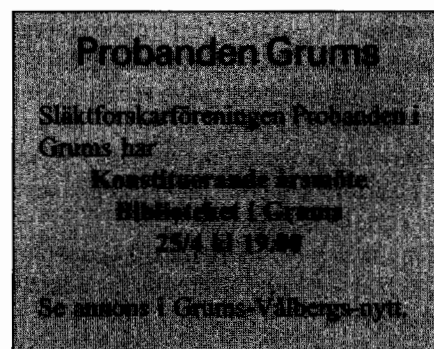
För medlemmar bosatta utanför Sverige föreslår styrelsen att en särskild portoavgift debiteras med 40 kronor.

Balansräkning för 1995 och 1994

	1995	1994
Tillgångar		
Kassa	53,00	
Postgiro	37 670,85	5 584,91
Bank	51 258,00	45 749,50
Fordringar	10 620,00	10 690,00
Inventarier	1,00	1,00
Summa	99 602,85	62 025,41

Inga ställda panter eller ansvarsförbindelser finns.

	1995	1994
Skulder och Eget kapital		
Skulder	50 892,00	26 264,00
Reserv Riksstäm	10 000,00	
Ing Eget kapital	35 761,41	24 060,39
Årets resultat	2 949,44	11 701,02
Sum Eget kapital	38 710,85	35 761,41
Summa	99 602,85	62 025,41

Mängder av intressant material i landsarkiven

Lördag 25 november gästades Värmlands Släktforskarförening av Per Clemensson, välkänd i släktforskarkretsar. Ämnet för dagen var källor till emigrantforskningen, men Per Clemensson inledde med en översikt av allt nytt som hänt inom arkivväsendet på sista tiden:

- nytt landsarkiv i Karlstad
- Stadsarkivet i Stockholm är nu landsarkiv för Stockholms län
- Riksarkivets depå i Täby byggs ut
- Landsarkivet i Göteborg skall byggas ut
- diskussion inom SVAR om nya mikrokortcentra
- NAD-skivan.

Därefter underströk föredragshållaren att landsarkiven inte bara innehåller kyrkböcker. Här finns också mängder av annat intressant material som ligger och väntar på forskarna. Bland de många exempel som togs upp kan nämnas:

- sjökort från Ostindiska Kompaniet med fartygens position inprickad dag för dag
- bergmästarens arkiv med förteckning över alla hyttedrängar i Värmland
- masmästarprotokoll
- äldre fotografier av fångar.

Per Clemensson menade att laga skiftet, industrialismens genombrott och emigrationen var tre stora skeenden under 1800-talet som hänger samman. Under perioden 1850-1930 emigrerade 1,2 miljoner människor från Sverige. Av dessa återvände 185 000. Chicago sades under denna tid vara svenskarnas näst största stad efter Stockholm.

En mans resa till USA

I förhållande till folkmängden redovisar Värmland de flesta emigranterna. För att illustrera de olika källorna i emigrantforskningen har Per Clemensson följt mönsterskrivaren Carl Friman som reste från Västergötland till USA år 1838. Resan till Amerika har lämnat spår efter sig i olika arkiv:

1. I husförhörlängden konstateras att Friman utflyttat till Amerika.
2. Utflytningslängden bekräftar att Friman tagit ut flyttningsbetyg för att

flytta till Amerika.

3. Passjournalen från Skövde visar att Friman tagit ut inrikespass för resa till Göteborg. Passjournalerna finns i länsstyrelsearkivet.

4. Passjournalen från Göteborgs landskansli utvisar att Friman fått utrikespass. Avskrifter av dessa journaler finns i vissa fall i Riksarkivet och Krigsarkivet. Det var nämligen så att avgiften som erlades för utrikespass tillföll flottans pensionskassa.

5. I sjömanshusets arkiv kan man se vilka fartyg som avgick från Göteborg till USA vid den aktuella tidpunkten.

6. Manifesten från ankommande fartyg till amerikansk hamn är mikrofilmade i USA. I manifesten finns passagerarna namngivna. Emigranten har nu satt sin fot på amerikansk mark och är sedan svår att följa, åtminstone vid tiden för Frimans resa.

När den stora emigrationsvågen kom igång hade passtvänet avskaffats. Å andra sidan måste man ha flyttningsattest och intyg om fullgjord militärtjänst för att få lämna svensk hamn. Men dessa restriktioner kunde kringgåas medelst förfalskningar eller att man reste ut från Danmark eller Norge.

Enligt lag skulle förteckningar över lösta biljetter upprättas per fartyg. Sådana finns också bevarade:

Göteborg 1869-1954
Malmö 1874-1939
Hälsingborg 1899-1964
Kalmar 1880-1893
Norrköping 1859-1919
Stockholm 1869-1944
Köpenhamn 1868-1933
Hamburg 1850-1891.

Mikrofilmade förteckningar finns även från de norska hamnstäderna Oslo, Bergen, Ålesund, Kristiansund, Kristiansand och Trondheim. 1996 beräknas en CD-skiva komma ut innehållande 1,3 miljoner emigranter från alla svenska hamnar. Så småningom kommer den att kompletteras med svenskar som emigrerat från utländska hamnar. I år kommer också ett register över sjömän som rymt i främmande hamnar.

Slutligen berörde Per Clemensson ett antal andra arkiv där man kan finna emigranter:

- Böcker över obefintliga efter 1880
- Avmönstringsrullor i sjömanshusens arkiv
- Domkapitlens arkiv innehåller efterforskningar av försvunna äkta makar i samband med att skilsmässor bekräftas.

• Personer som vistades i Amerika var befriade från skatt och kan därför återfinnas i skattemyndigheternas avkortningslängder. Som verifikation kan det finnas brev som styrker uppgiften i längden.

• I Riksarkivet och hos UD finns den så kallade nationalitetsmatrikeln. Det är en ofullbordad förteckning över svenskar, bosatta i utlandet.

• Svenska Amerikalinjens arkiv från senare tid innehåller passagerarlistor där man kan finna svensk-amerikaner som besökt det gamla hemlandet.

• Landsarkivet i Göteborg förvarar emigrationsagenturen Bröderna Larssons arkiv innehållande 110 volymer med brev.

Värmland 1796

I VärmlandsAnor 1995:3 efterlyste redaktionen manus från läsarna. Det är med stor tillfredsställelse jag noterar att många har hörsammat detta önskemål och sänt in material. Ett stort tack! Jag hoppas att Du inte blir besviken ifall Du saknar Ditt bidrag i detta nummer. Det ligger då i kön och dyker upp i kommande nummer - det lovar jag! Men sluta fördenskull inte med att sända in nya manus!

Vad hände i Värmland 1796?

Skriv och berätta vad som hände i Värmland för 200 år sedan, alltså 1796. Du kan plocka material från Din egen forskning, från domböcker, hembygdsböcker och andra handlingar. Resultatet av denna enkät kommer vi att presentera i något av de kommande numren detta år.

Lars-Gunnar Sander

Värmlandsmaterial i Uppsala landsarkiv

Denna artikel av Lars Otto Berg har tidigare varit införd i Arkiv, Samhälle och Forskning 1994:3. Efter vänligt tillmötesgående från författaren har vi fått tillstånd att även publicera den i VärmlandsAnor. Första delen av artikeln finns i VärmlandsAnor 1994:4 och här avslutas den med ytterligare historiska återblickar.

Värmland på andra sidan länsgränsen

Värmland fanns även på andra sidan länsgränsen. Som inledningsvis nämnts har vissa delar av landskapet Värmland sedan länge ingått i Örebro län. Det gäller främst Karlskoga, som bildat en egen församling sedan 1568. Några år hörde Karlskoga bergslag till Nora län, som 1648 uppgick i Örebro län - i Örebro län har den blivit kvar sedan dess. Ur Karlskoga har sedan uppstått en rad andra församlingar eller kapellag, vilka även huvudsakligen kommit att tillhöra Örebro län.

Bjurtjärn fick egen kyrka 1643 och kom att ingå i Örebro län tills församlingen genom beslut 1950 överfördes till Värmlands län. Karlsdal med kringliggande gårdar bildade en kapellförsamling 1753, så småningom med egen kyrkobokföring, som bestod till 1923, då den återförenades med Karlskoga. Degerfors fick kapell 1882, blev kapellförsamling genom beslut 1917 och egen församling 1924.

Till landsarkivet i Uppsala har därför kommit en del värmländska kyrkoarkiv. Karlskogas och Karlsdals kyrkoböcker överlämnades dock först 1972 till Uppsala. Detta berodde på att Karlskoga 1913 av Kungl Maj:t erhållit dispens från skyldigheten att leverera sina äldre handlingar till landsarkiv. Då detta i längden ställde sig rätt så dyrbart och arbetsamt för församlingen, fick den dispensen upphävd år 1970.

Karlskogas husförhörslängder börjar 1751, medan dopböckerna går tillbaka till 1679, vigselböcker till 1702 och begravningsböcker till 1740. Vad som dessutom kan vara värt att notera är att flyttningslängderna börjar ovanligt tidigt - redan 1754 men med några luckor i tidsserien. Räknenskaperna går tillbaka till 1704. Mer anmärkningsvärt är att sockenstämmans protokoll börjar redan 1659. Genom dem kan man ej bara följa

kyrkans ekonomiska och administrativa utveckling utan även få vissa inblickar i livet och ordningen - och även oordningen - i socknen. I det första protokollet från 1659 meddelas exempelvis: "Sedan vart med allas samtycke beslutat, att ingen skall föra öl eller brännvin till kyrkan och i sockenstugan att försäljas, som härtiltills skett är ..."

Även näringslivet kan till viss del dokumenteras genom kyrkoarkivet. I detta ingår nämligen journaler över tackjärnsblåsningen i socknen för tiden från 1730-talet till 1782. Man kan exempelvis se att tackjärnsblåsningen i Sibbohyttan år 1744 påbörjades den 17 mars vid middagstid och höll på till den 6 maj om morgonen, medan den i Knappforshyttan började den 17 maj om aftonen och pågick till kvällen den 15 september.

Äldre uppgifter från Karlsdal med omgivning har ursprungligen förts in i samma längder som Karlskoga. Kapellet börjar få egna kyrkoböcker från omkring 1790. Från 1784 finns även en särskild sk kyrkojournal, som relaterar vad som tilldragit sig i kyrkan med upplästa kungörelser, vigslar, dop och begravningar - det vill säga en komplettering till ministerialböckerna.

Bjurtjärns församlings handlingar började lämnas till landsarkivet redan 1917, men efter länsbytet fördes de 1952 över till landsarkivet i Göteborg.

I Karlskoga kyrkoarkiv ingår dock fortfarande några prästvalshandlingar från tiden 1741-1845 jämte spridda skolverifikationer. Degerfors handlingar är däremot av så ungt datum, att de ej ännu levererats in till landsarkivet.

Vid sidan av Karlskoga ligger numera även församlingen Nysund helt i Örebro län. Den delas mellan landskapet Närke och Värmland genom Letälven och räknades tidigare delvis till Örebro län, delvis till Värmlands län. Först genom ett kungligt beslut 1922 fördes

värmlandsdelen definitivt över till Örebro län. Närke delens arkivalier hade börjat överlämnas redan år 1914 medan värmlandsdelens böcker fördes över från Landsarkivet i Göteborg 1923. Nysunds husförhörslängd börjar 1751 medan ministerialböckerna går tillbaka till 1687. De tidigare är ofta uppdelade på olika band "Edsbergssdelen", "Lekebergssdelen" och "Värmlandsdelen".

Vid sidan av kyrkohandlingarna hittar man även vissa rester av andra arkiv i församlingens bestånd. Här finns Nysunds brandstodsbolag från 1820-talets början samt även ett mindre privatarkiv, härrörande fabrikören Pehr August Öhrling, vilken från 1858 bodde på Åtorp i församlingens värmlandsdel. Denne innehade även en befattning med en imponerande titel, "Överbefälhavare för Nysunds och Rudskoga frivilliga skarpskytteförening". Arkivet består av vissa brev och merithandlingar samt dessutom bland annat en drömbok.

Karlskoga blev vid 1600-talets mitt en egen bergslag och även från den civila förvaltningen finns handlingar på Landsarkivet i Uppsala. Uppgifter av mångahanda slag ingår även här bland länsstyrelsens handlingar.

Karlskoga (bergslags) häradsrätt har vidare ett välbevarat arkiv med domböcker redan från 1629 och bouppteckningar från 1718. I dessa handlingar kan man följa bygdens och dess invånares historia genom århundraden genom brott och tvister, fastighetsköp och konkurser, bouppteckningar och arvskiften.

Ytterligare kompletterande material finns i länsmansarkivet, vilket i huvudsak sträcker sig från 1820 men även innehåller vissa volymer med äldre handlingar om bland annat vägar och broar, salpetersjuderi och fastighetssyner samt vidare underlag till landshövdingens femårsberättelser och bevaringsmönstring.

Naturligtvis ingår även handlingar från Karlskoga bergslag bland landsarkivets bergmästararkiv, främst Bergmästarämbetet i Nora med flera bergslag. Här finns bland annat handlingar avseende Björkborn (1689-1854), Bofors (1640-

Mer om löjtnant Olof Fr Steinfeldt

I förra numret av VärmlandsAnor meddelade vi att Sten Nyborgs artikel om släkten Steinfeldt från Älgå rönt stort intresse. Även författaren har fått brev från olika delar av landet rörande denna släkt och med anledning därav har han haft vänligheten att tillställa oss ytterligare material som vi mer än gärna vill delge våra läsare.

Om löjtnanten Olof Friedrich Steinfeldt i Stubberud, Älgå, har också Daniel Toijer, lektor i modersmålet och historia vid läroverket i Kristinehamn, skrivit. I Nya Wermlands-Tidningen för 4 och 6 dec 1962 fanns införda artiklarna "Den tyske karolinen". Den första av dessa grundar sig i huvudsak på en meritförteckning upprättad av Steinfeldt själv 1719.

I och med rikets urusla finanser efter Karl XII:s död fann sig Ulrika Eleonora nödsakad att reducera antalet värvade officerare. Detta skedde i september månad 1719. Steinfeldt begärde härvid avsked men ångrade sig tydligen och åter-

anställdes den 29 dec 1719 som löjtnant i det tyska (Dürings) dragonregementet. I samband härmed har meritlistan tillkommit.

Denna handling kan man finna i Riksarkivet i Stockholm i dess samling Militaria med arkivnumret M 981 "angående reducerade officerare 1719". Steinfeldt har bland dessa officerare nummer 83. I ingressen till dessa handlingar framhålles att Hennes Kungliga Majestät skall vara dessa officerare "i nåder bewägen, samt lærer whid förefallande tillfällen och öppningar dem framför alla andre åter i dess tjenst employera". Steinfeldt har avfattat sin meritlista på tyska:

Ich Olof Friedrich Steinfeldt, gebürtig in Stieft Bremen, bin in Ihre Königs Majts Dienste getreten den 2. febr Ao 1700 als Drag bey das Löbl damahlige Crassowsche Drag Regiment. 1704 habe die Stadt ---Lemberg erobern helfen auch noch selbiges Jahr die Battalie bey Punitz beygewohnet, ingleichen 1706 in der Battalie bey Fraustadt und Calisch gewesen 1707 zum Corporal 1708 zu Fourier 1709 zu Frey Corp 1711 zu Cornett bey das Wismarsche Drag Regiment awanziert, worauf selbiges Jahr in der Belagerung Wismar und zu unterschiedenen maheln i Ausfällen mit gewesen 1712. in der Battalie bey Gadebusch 1713. in der Belagerung Tönningen, wo selbst gefangen worden, mich aber selbst rantionirt und in Stralsund wieder eingefunden 1714. Vollmacht als Lieutenant bey geda- - - regiment von Ihre Hochseligen Majt erhalten 1715 auf der Besatzung Rügen gewesen von denen ich nach Schweden transportiert worden. Meines alters 39 Jahr frisch und gesund, mich zu Ihre Königl Majts fernere dienst gebrauchen zu lassen, nachdem ich der Crone Schweden gedienet 20 Jahr.

Olof Friedrich Steinfeldt bey - - - Obriste Düring deutsche Drag Reg

I svensk översättning:

Jag Olof Friedrich Steinfeldt, född i Stift Bremen har trätt i tjänst hos Ers Kungl Majt:s tjänst den 2 febr Ao 1700 som

dragon vid det hedervärda dåvarande Crassowska dragonregementet 1704. har hjälpt erövrastaden - - - Lemberg och samma år deltagit i slaget vid Punitz, likaså 1706. Varit i slaget vid Fraustadt och Calisch 1707. Till korpral 1708 till furir 1709 till Frey-korpral (?) 1711. avancerat till kornett vid det Wismarska dragonregementet varpå samma år deltagit i Wismars belägring och vid olika tillfällen i utfall (därifrån). 1712. i slaget vid Gadebusch 1713 i belägringen av Tönningen, där jag själv blivit fångad, men själv friköpt mig och åter infunnit mig i Stralsund 1714. erhållit fullmakt som löjtnant vid Ert Högsaliga Majestäts - - - regemente. 1715. varit i garnison på Rügen varifrån jag blev transporterad till Sverige. Min ålder 39 år, frisk och sund, att låta mig brukas i Ers Kungl Majt:s vidare tjänst, sedan jag tjänat svenska kronan i 20 år.

Olof Friedrich Steinfeldt vid - - - Överste Düring tyska drag reg.

Steinfeldt har tagit miste beträffande året för utnämningen till löjtnant. Hans fullmakt är daterad 15 nov 1715 i Stralsund.

Sten Nyborg
Yxvägen 5, 18147 Lidingö
Telefon 08-7673828

Red anm: Som synes har Toijer översatt "selbst rantionirt" med "friköpt mig". Och så blir det om man ordagrant följer alla tysk-svenska ordböcker där "ranzionieren" mycket riktigt betyder "friköpa". Det var vanligt att officerare i tysk eller dansk fångenskap själva skaffade fram lösenpengar och friköpte sig ur fångenskapen.

Termen "ranzonerat sig själv" förekommer i svenska generalmönsterrullor och kan där även betyda "rymt ur fångenskap" enligt Svenska Akademiens Ordbok. Också i kungörelser från länsstyrelserna i början av 1700-talet kan man läsa om efterlysningar av ryska krigsfångar som "ransonerat sig ur fångenskapen" och som myndigheterna uppmanas efterspana och sätta fast.

Värmlandsmaterial . . . fortsättning från sida 6

1854), Degerfors (1730-1845), Granbergsdalshyttan med andra kringliggande hyttor (1638-1850) samt Valåsen (1729-1839).

Även ett enskilt bruksarkiv från området finns bevarat i landsarkivet - Valåsens bruk. Detta arkiv omfattar cirka 170 volymer och består bland annat av olika ägohandlingar, vilka i tiden sträcker sig tillbaka till 1596, handlingar angående gruvor och smidesrätt samt rörande underliggande hemman.

Räkenskapsserier omfattar i huvudsak tiden från 1800-talets början fram till 1870-talet med vissa volymer som sträcker sig fram till 1900-talets början. Till detta kommer slutligen en del handlingar som berör ägarläkten von Hofsten.

En pastors herdabref Anno 1865

Gun Albinsson-Karlsson har funnit nedanstående herdabref i Nordmarks härads dombok från den 21 december 1865. Det är med all säkerhet skrivet av "giftprästen" Anders Lindbäck i Silbodals.

Till Silbodahls Församling.

Under loppet af tvenne år har jag varit i tillfälle att se bedröfvliga följden af Brännvins Utskänkning. Var 6:e vecka lugnet stört, freden borta. Med grämlse har jag sett egna Åhörare blandade med utsocknes och främmande uslingar i förnedrat vettlöst skick.

Jag har häröfver tillkännagifvit min djupa ledsnat, hade ock fått det glädjande hopp att ehuru Herr Handelsman Sjölin ägde Laglig Rätt förena utskänkning med Bodhandel skulle han af god ren mänsklighet och fri Christlig kärlek vilja därmed upphöra detta för honom så hedrande af Pastor så ifvrigt väntande beslut för hann icke till verkställighet oförmodat trädde ny Lagen fram gjorde warda beslutet umbärligt, jag har sålunda om sak i fråga icke att vända mig till Sjölin såsom till min främste kommunalman som och främst har plikt biträda Pastor att skydda och värna kommunen, denna erinran är råd Christeligen skedd.

Det är nu till hela min Församling jag vänder mig uti denna för kommunen viktiga ärende. Då jag beder Eder af hela min Sjal varen Högsinte såsom många ja de fleste Kommuner visat prof att icke begära Krog eller så kallad Utskänkning i vårt nog fattiga Samhälle, låten icke Edert omdöme missledas af den vinst för Kommunen årliga Skatten skulle inbringa, sådan inkomst är ju Blodsvärde, Judepenning vi förråda och följa våra yngres och svagares väl, låten ännu mindre missleda Eder af enskild skeen vinning, sådan penning är ju merändels samlad från dem som bäst behöfva dem sjelfva, där aldrig Wälsignelsen utan Förbannelsen till Barn och Barnabarn.

Och hvarföre? Jo många olydiga Makar och fattiga Barn hafva ju fuktat penningen med sina bittra tårar, hafven medlidande med sådana svagare likar ibland och som behöfva vår tillsyn, vård

och förmyndareskap.

Hafven medlidande med Edra egna Barn vår ungdom som nu står i Blomning kommer trogen med sina störtskurar så nedslår han denna sköna Blomning, sättet varder förhärjat. Kommunens nu hoppfulla yngre befolkning förstör, vem bär skulden. Hvem skall bära ansvaret inför Herren. Jo vi, Herden och den äldre Hjorden, Föräldrar och Husfäder, om vi med sunt förnuft och fri vilja hafva begärt Krogen där våra Barn och Tjenare ovillfarligt skola falla i Rövarehänder.

Hvarifrån kommer stojet och oljudet som fasansfullt skallar i vägar och stigar, jo från Krogen.

Hvarifrån osämjan och kifvet i så många Hyddor mellan Husfäder, Barn och Tjenare, jo från Krogen.

Hvarifrån förbittringen grannar emellan, jo från Krogen.

Voro de nyktra toge var och en Christelig reson, hvarföre se och höra vi mången Husfader som både ville och kunde vara sitt Husets stöd och högsta glädje, sin Församlings Heder och prydnad, likväl ofta vara ett ursinnigt vilddjur hemma, en vanära i Församlingen, en Skamfläck för sig sjelf, jo vi hafva sett och hört honom på Krogen.

Hvarifrån komma alla Illgärningsmän, Rånare, Mördare, jo från Krogen.

Där hafva de stärkt sitt Djäfvulska Mod, där hafva de bränt förnuftet och samvetet, hvarifrån kommer all denna fattigdom i mången Koja, där friska arbetsföra människor bo, jo den kommer från Krogen. Där är arbetslågen pantsatt, där är arbetskraften uppsupen.

Hvarifrån komma alla bedjetårar som fattiga Ånkor, värnlösa Barn, få bittert ljuta vid Grafvarne, jo deras djupa hemiska fälla är belägen på Krogen. Där har den ihjalsupna uslingen Maken, Fadren ofta sin sista skärf och till alla dessa heta tårar till allt detta vanvett och elände som Krogen föder och närar.

Vem ibland oss ville väl vara skulden och vem af oss ville vara den ochristligt oeftertänksamme som begärde Krogen detta förstörelsemedel och ville inför Människor och Gud stånda, detta Himmelsskriande ansvar för alla de sva-

gare Bröder som på Krogen förstöra Kropp och Sjal.

Jag två nu mina händer, jag har nu i kraft af mitt Ämbete varnat och så långt min Ämbetsmyndighet sträcker skall den alltid värna min Församling från detta det högsta onda - Krogen, men jag önskar och hoppas att alla skola veta och alla skola vilja inse vådan och icke begära Eder och Edra Barns olydna - Krogen.

Flera upplyfta Medlemmar i Församlingen hafva ock härpå redan gifvit hugnande prof och förklarat, skulle någon förhastat och besinningslöst begära - Krog måste vi för våra uppväxande Barn, sälja ärfvda Hem och fly den trakten. Vi aktar ju våra Barn för Eld och Watten, farligare är - Krogen. Låtom ock för den akta vår ungdom.

Litet eller intet båta alla mina bemötanden om jag skall tala till vår ungdom på Krogen och i Herrens Hus predika för sanslösa Åhörare. Litet eller intet båtar att jag vid Herrens Altare tar Edra Barns löften de kunna aldrig hålla dem, de varda genast lik sitt första Nattvardsbord, rysliga menedare och hvarföre, jo för Krogen, om icke deras Fäder och Ledare upprefven dem Djäfvulens Altare trogen och sjelfva med dem nedfaller ber och gräfven deras skulds graf, ingen pålägger Kommunen denna olydna.

Pastor och Församling har däremot rätt begära eller vägra, valet är lätt för varje Christligt sinne, hvilken klok människa begär väl sin egen eller andras olydna, hvilken Pastor begär eller medger sin Församlings ruin, viljen I sjelfva bereden Eder lugn och mig tillfälle att vårda Eder och Edra Barn så resen icke detta oöfvervinnerliga hinder - Krogen, mot mig och Eder sjelfva, få år torde ock varda förkunnade att verka tillsammans, mina år äro snart gångna, men på få år skola vi hinna mycket om vi veta ofta och för största hindret, argaste Fiende - Krogen och när vi arbetat till slut och Herren sett vår rätta vilja, skall han belöna och efter den och icke efter den korta tiden som står alena uti Herrans hand och våra efterlevande Barn och Barnabarn, skola välsigna och ber vila

Värmlänningar i förskingringen

Vid genomgång av husförhörslängderna för Ronneby köping, senare Ronneby stad, 1872-80 och 1880-98 har Eva Fredriksson funnit följande värmlänningar:

Mamsell Ulrika Glasberg f 1814-11-17 i Visnum
hustru Christina Hult f 1842-01-24 i Grums
hushållerskan Karin Olsson f 1844-04-06 i Fryksände
pigan Maria Lovisa Löf f 1852-02-10 i Karlstad
hustru Sofia Beata Hagström f 1860-06-04 i Karlskoga
mamsell Beata Maria Glasberg f 1817-05-20 i Visnum, d 1888-11-18 i Ronneby
hustru Hilda Georgina Bergström f 1855-04-28 i Kristinehamn

garvaregesällen Wilhelm Andersson f 1863-03-16 i Eda

hustru Anna Matilda Frykman f 1860-12-07 i Rudskoga.

I dödboken för Toresunds socken i Södermanland har redaktören funnit följande notis:

Död 1773-06-07 i Vannesta av rötfeber en fattig benämnd Jonas Nilsson som sagt sig vara från Filipstad, 58 år.

Karin Lindström i Karlskoga meddelar följande. Inflyttade från Örebro till Udenäs i Skaraborgs län år 1813:

Anders Larsson Lindström, f 1784-02-18 i Reparetorp, Nyed, möjligen tegelslagaremästare

dennes hustru Anna Larsdotter, f 1783-11-06 i (Forsnäs?) Nyed Familjen utflyttade 1829 till Bällefors också i Skaraborgs län.

I Eksjö stads dombok har redaktören funnit följande mål av den 16 juni 1735:

Förleden gårdags afton är här i staden upptagna tvenne stycken lösa personer som icke äga något pass eller bevis, vilka nu för rätten uppkallades.

Den ene kallar sig Erik Reyenbom och den andre Olof Jacobsson, sägandes sig vara gardeskarlar under herr baron och kapten Hamiltons kompani i Stockholm, varifrån de rymt förleden april månad och sig begivit åt norra Bergslagen, varest Olof Jacobssons fader i Gåsborns socken och Gravendals bruk vid namn Jacob Swardt föregives vara boende, ifrån vilken Olof säger sig olovas borttagit en gammal silverbägare om 6 1/2 lod, som nu för rätten uppvisades.

Qvaest. Varför de rymt ifrån sin tjänst? Resp. Förmedelst det de varit uti slagsmål med brandvakten i Stockholm varför de fruktat. Qvaest. Var Erik Reyenbom är född? Resp. I Uppland, Solna socken och torpet Solbadda strax vid Stockholm. Qvaest. Hur länge de tjänat under gardet? Resp. Erik säger sig tjänat i trenne, men Olof allena i ett år. Qvaest. Om de haft munderingen på sig vid avvikandet? Resp.

Ja, Erik haft rock och byxor samt Olof rock, väst och strumpor. Rockarna med västar säger de sig försålt till hammarsmeden vid Gravendals bruk.

Ytterligare bekänner Erik och Olof att de natten för sistlidna bönedag som var emellan den 12 och 13 dennes uti Bäckседа socken, Östra härad och Bråtåkra gård ifrån bonden Måns därstädes bortstulit följande persedlar nämligen: (här följer en lång lista innehållande tio klädesplagg, pengar, snusdosor och en nåldyna).

Efter avslutat förhör beslöt rådhusrätten att avsända de två rymlingarna till länsresidentet i Jönköping.

Jacob Swardt kanske bodde i norra hörnet av Gåsborn varifrån det bara är några kilometer till Gravendal i Säfsnäs socken.

Solbadda kanske är en förvrängning av det numera bekanta Solvalla.

Herdabref . . .

fortsättning från sida 8

de skola möta oss i Himmelen och ropa i denna förbön till den Rätte Färdige Domaren, dessa äro de som vårdat vår Barn-dom och Ungdom Å Gud Belöna dem för mödan och Råden, ja låten ock så i lifvet verka att vi i döden få kunna hoppas därtill uppmanas önskar jag Eder tillgifven Pastor, Ordningmän och Kommunalmän, anbefalles att hvar i sin Gård under Julhelgen samla Husfädren och Husmödrarna samt sin plikt likmätigt föreläsa sjelfve begärta andra öfvertyga detta mitt Herdabrevs innehåll, utgör min Nyårsönskan, bifall från alla Rättstänkande Hjärtan skall ock utgåra mitt väntade svar.

Silbodahl d 12 Dec 1863. P L Instruktion för Silbodahls Ordningmän, hvilka Pastor enligt Protocoll den 29 Juni 1862, §§ 15, ansett af nöden tillsatte i hvarje Gård.

1:o Tillse att Målsmännen sända Barnen till små o stora skolan.

2:o Att Söndageligen vid Kyrkan, underrätta Barnens framsteg, Lärares nit eller hvad i allt fall anmälas bör.

3:o Tillse att Makar, Föräldrar och Barn, lefva i Christelig endräkt och Grannar i samsja.

4:o Att angifva Lönnkrögare, dito med gods sitt misshushållande, hvilka att icke falla Fattigvården till last, böra i tider under Förmyndare hållas.

5:o Att efter sig företeende omständigheter bevilja eller vägra den äldre ungdomen, Bönegillen enligt Pastors härom gjorde bestämmelse.

6:o Att sjelfve eller vid förfall genom säker Man desse Gillen öfvervara, upplösa dem kl 12 på natten samt i Pastors-Embetet genast följande dagen anmäla den som emot Christelig ordning bryter.

7:o Att bevista Kyrko och Skolråd och hvar för sin Gård säkra upplysningar meddela.

8:o Att uti hvarje fall som Ordning och Skick rör, skyndsamt verkställa Pastors Order.

9:o Att hvarje Söndags eftermiddag, mellan kl 2-4 samla Byns admitterade Ungdom, Husfäder och Husmödrar samt föreläsa Ordning ur Nya Testamentet, Davids Psalmer. Pastor uppger vidare vad fortsätts bör i Gamla Testamentet. PL

Väse härads dombok, ht 1744

I VärmlandsAnor 1994:3 återgavs ett mål från Väse härads tingsrätt år 1744. Att skriva av en dombok är inte alltid det lättaste. Även den mest rutinerade kan missa ett och annat. Sven Myhl i Göteborg har läst samma mål och vi återger här hans tolkning. Ändringarna och kompletteringar har kursiv stil.

Tilltalades för detta länsmanen Sven Hindriksson ock dess son Anders Svensson i Bäckelid av fjärdingsmannen Lars Jansson å ämbetets vägnar för det de skola vållande varit till det *borraren* vid *Finnmosse gruva* Jonas Sonesson skall på fri fot kommit då han såsom misstänkt för det han skall varit vållande till *gruvevrängen* Per Christofferssons död, blivit till Carlstads fängelse översänd, därför han påstod dem *böra* efter lag anses.

Häremot anförde samma svarande att förnämnde *borrare* ofta blivit åter och framförd till Carlstad att undergå ransakning i *föromrörde* mål, samt alla gångerna riktigt av dem införskaffad blivit, men en gång har han *oförpassad* till dem kommit i midsommarveckan förlidet år, utan något pass, då Sven Hindriksson väl igenom denna sin son föranstaltat om hans överförande till Carlstads fängelse, men att vaktmästaren därstädes *då vedersakat* taga honom emot vid arresten, i anseende till det han intet pass med sig haft, det sade sonen Anders Svensson sig icke kunna rå före, *erbjudandes* sig att införskaffa bevis därå att vaktmästaren avslagit samma *borrars* mottagande vid samma *tillfälle*. Härvid *framteddes* å kärandens sida urtima tingsrättens utdrag ur domboken, hållen i Philipstad d 28 Nov 1743 varmedelst bevistes att denne *borrare* där bekant det han en gång på fri fot kommit därav att länsmanen Sven Hindriksson, efter dess *medbragte* pass igenomläsande återlämnat det Jonas Sonesson själv i händer, som sedan övertalt, *efter dess vidgående*, Anders Svensson att resa förbi fängelset till en änkas hus i Carlstad, *vilken änka* skall hetat Catarina, *vilken* Jonas Sonessons berättelse länsmanen Sven Hindriksson med

dess son påstodo alldeles vara sanningslös.

Fjärdingsmannen som i länsmanen Vålaktad Johan Wennerströms frånvaro åtagit sig att *kära* i denna saken, visste icke, *vid efterfrågan*, att *giva* rätten *vid handen* vad tid samma Jonas Sonesson undslupit från fängelset, *ej heller* om han mer än den ena gången undanslupit då han *oförpassad* till Sven Hindriksson kommit, *tillståendes* att han om denna sak ingen vidare kunskap haver än *ovanomrörde* utdrag ur urtima tingsrättens dombok medgiver, som icke *omrörer* egentligen vad tid denne Jonas Sonesson på fri fot kommit.

Rätten tog därför detta mål i övervägande, *avsägendes*:

Eftersom Sven Hindriksson med dess son Anders Svensson påstå att *denne* Jonas Sonesson *alla gånger* blivit av dem med riktighet till Carlstads fångetorn införd samt emottagen, utom den *enda* gången han *oförpassad* till dem kommit, därför vaktmästaren i Carlstad skall vedersakat honom att emottaga, av *vilken* händelse Jonas Sonesson skall på fri fot kommit, därå Sven Hindriksson med dess son anförda sig skola kunna skaffa bevis, *varföre* ock som denna sak mycket synes bero på *samma* omständighet. Ty lämnas *härmed* anstånd till nästa ting, att de *måge* därtill kunna införskaffa vad bevis de därutinnan hava, om *vilkas* behöriga införskaffande de *böra* all nödig *försorg* draga vid dem förelagt 10 Dr Silvermynts vite, till följe av 16 Cap R B (Rättegångsbalken § 6).

Ärendet förekommer ej i nästa ting. Den återopade lagparagrafen lyder:

Nu söker endera parten uppskov i saken, förty, att han vill flera bevis skaffa, eller för annan orsak: finner Domaren skäl till det uppskov, läge honom viss tid före, antingen vid vite i penningar, eller att saken ändå avgöras skall, allt som omständigheterna det fordra.

Över det uppskof må ingen klaga, utan så är, att man menar sig kunna visa, det saken allenast därmed onödigt uppehållandes; söke då ändring i Hovrätten.

Kungaresor i Sverige

I den nyutkomna beståndsoversikten från Riksarkivet del IV, Kammararkivet, finns uppgifter på arkivmaterial från kungliga resor.

Här listas några resor som sannolikt berört Värmland:

1775 Gustav III till Loka hälsobrunn
1815 kronprins Karl Johan till Norge
1827 Karl XIV Johan till Norge
1828 dito 1832 Kungaparet till Norge
1847 dito 1856 Karl XV med gemål till Norge
1858 kronprinsen till Norge.

Detta material finns i Slottsarkivet på kungliga slottet i Stockholm. Det innehåller diverse uppgifter från resorna och kan utgöra en början till forskning om man vill ta reda på om en kunglig person befunnit sig på en viss plats en viss tidpunkt.

Källa: Christer Danielsson m fl: "Riksarkivets beståndsoversikt. Del 4. Kammararkivet." 1995.

BGm

Jourhavande släktforskare

I förra numret av VärmlandsAnor redogjorde vi för behovet av en "jourhavande släktforskare" på Gamla Badhuset.

Denna verksamhet har nu kommit igång. Förhoppningsvis kommer det under våren att finnas en erfaren släktforskare i forskarsalen varje måndag mellan kl 16.30 och 19.00. Till honom eller henne kan Du vända Dig för att diskutera Dina släktforskarproblem.

Styrelsen är fortfarande intresserad av att komma i kontakt med medlemmar som är villiga att ställa upp och hjälpa till med denna verksamhet. Vänd Dig till **Bo Cider telefon 054-159272** eller **Lars-Gunnar Sander tel 054-872754**

En människoauktion i Sverige 1898

Ur Lars Bäckvalls Elfdalsarkiv har Maj Fischer hämtat följande tidningsartikel från den 21 november 1930. Underrubriken lyder "Ett hemskt minne från slutet av förra seklet. Ur gamla dagboksanteckningar av En iakttagare".

I medio av förra seklet var det dåligt ordnat med vården av de arma fattiga i Fryksdalssocknarna, som då fingo "gå på roten", det vill säga med vissa mellanrum flyttas från gård till gård inom den rote de tillhörde. Dessa stackars fattiga voro ej välkomna gäster hos bönderna och fingo i regel både den sämsta sängen och sämsta maten, som hemmet bestod.

Ett minne från mina pojkar står livligt för mig, då jag såg huru en gammal orkeslös man (som förut varit välbeställd hemmansägare i socknen), blev körd i en gödselryss en kall vinterdag till en av bönderna i närheten av kyrkan. Jag gick fram till den gamle och hälsade. Då sa han till mig:

"Det vore bättre att jag bleve körd till kyrkogården med en gång, då jag ändå är så nära, än att frakts som ett svin från gård till gård. Det är svårt att vara gammal och fattig".

I slutet av 1800-talet ändrades fattigvården på så sätt att understödstagarna ej skulle "gå på roten", utan utackorderas till den minstbjudande, och det skedde på auktion, som mest kunde liknas vid slavhandel. För mera än en torde det låta som en saga, att man här hemma hos oss bjudit ut människor på auktion, alldeles som vanlig boskap och under föga mindre hjärtlösa former.

På en dylik ohygglig auktion säljes en del hjon, yngre och äldre, till slit, elände och svält. Dessa arma, viljelösa stackare såldes av hårdhjärtade kommunalmän, vilka väl ville anses som en förbild för andra, men vilka då det gäller att visa hjärta för våra medmänniskor, lägga i dagen en hårdhet den de knappast annars ville visa mot oskäligen djur.

De sorgliga scenerna vid denna människoauktion skulle kunnat framlocka tårar ur allas, utom kommunalmännens ögon. Dessa sutto hårda och otillgäng-

liga och lät det upprörande skådespelet av hjärtlös nöd och bottenlöst elände utan vidare rulla förbi, med alla dess hjärtsliktande bilder.

En liten fader- och moderlös flicka ropas ut. Hon är blek och utsvulten och kläderna skyla knappast de späda lemmarna. En gammal kvinna med bistert och elakt utseende hade året förut köpt barnet och begär nu fem kronors förhöjning för detta år.

"Hon gör inte annat än äter och river kläderna av sig" säger den gamla kvinnan, under det ögonen blicka skarpt och listigt mot nämnden, "dessutom skall hon börja skolan och blir till ingen nytta i hemmet".

En av nämndens ledamöter, tyckes dock ha något hjärta i bröstet, men förstår naturligtvis ingenting mot den eniga nämnden. Han vet emellertid att flickan misshandlas och lider nöd, samt anser bäst hon kommer till andra människor.

"Det är en f-d lögn", avbryter kvinnan ilsket och rått. En rödskäggig man, som för något år sedan tillhörde den snygga nämnden, reser sig därvid och tager parti för kvinnan. Flickan har det bra, påstår han, och följden blir, att hon får behålla barnet. Ett nytt år av svält och misshandel förestår den lilla och kvidande släpas hon bort av sin "foster-mor".

En orkeslös man, en (både?) av armod och umbärande, släpas fram.

"Vad heter den gamle gubben" frågade jag en bredvid mig stående bonde. Jag fick då höra den gamles levnadssaga berättas. Han hette "Sven i Kärn" och var en av de förmögnare bönderna i socknen och ingen hade grannare hästar än han, upplyste min sagesman. Jag vände mig åt gubben och frågade var han varit inackorderad under det gångna året.

"Jag har varit hos Kristina på K-höjden" klagade den gamle, "och har hållit på att svälta ihjäl samt ber av nåd och förbarmande att få komma till någon snällare människa". Den rödskäggige som hörde dessa ord, lägger åter sina omänskliga känslor i dagen. Han utför i ilska mot gubbstackaren och säger:

"Ju förr du finge dö, dess bättre, ty

du är en dyr gris för socknen". Gamle Sven vänder sig mot mig och sade:

"Det gör det samma vart jag kommer, blott jag slipper komma tillbaka till K-höjden".

Jag fick sedan höra att ett fattigt backstugusittarfolk, som bodde över två mil från auktionslokalen (sockenstugan) kört den gamle denna långa väg utan att ge honom någon mat eller skydd för köld, på det nya årets andra dag. Stackars gamle Sven.

En ung, hygglig och välklädd karl stiger därpå fram, ledande en liten snyggt klädd 9-åring vid handen. Han hade haft 40 kr om året för gossen och hoppas få lika mycket nu.

"Omöjligt", domderar den rödskäggige. "Gossen kan nu göra nytta för sig, såväl till fåpojke som att hugga ved", tillägger han. "Jag skall ta pojken för 25 kronor om ingen annan vill ha honom".

"Jag vill följa med pappa hem", låter det så hjärtskärande, "hem till mamma, hem till mamma".

"Var inte ledsen du mitt barn", tröstade mannen. "Ty" sade han, vänd till den rödskäggige, "förr än pojken kommer till er, skall jag taga honom, om jag så ej finge ett öre därför, och det så länge det finns en brödbit i huset". Därmed gick han med sin skyddsling.

Men en ljusglimt för dessa arma på livets skuggsida var det då en ung fru från församlingen kom till sockenstugan medförande mat och kaffe samt med givmild hand förplågade dessa arma Lazaroner, med så mycket välplägnad de ville hava, och från många blåbleka läppar hördes ett frän hjärtat gående tack till den goda frun. Denna goda fru lever ännu och kanske minnes detta, om dessa rader skulle komma inför hennes ögon, men alla de gamla och fattiga, som hon förplågade vila nog nu sedan många år i "den okändes grav" under torvorna i hembygdens kyrkogård.

Red anm: Det s k Älvdalsarkivet, sammanställt av Lars Bäckvall, omfattar 59 volymer. Dessa finns på mikrokort och kan lånas från SVAR. Förteckningen finns i SVAR:s katalog under uppslaget för Nordiska Museet.

Christinehamns Jernvägs-Bolag

I Svenska Järnvägsklubbens tidskrift "Tåg" 10/95 kan man läsa en lång artikel av Svante Forsaeus om järnvägen Kristinehamn-Sjöändan, ett på sin tid tydligen mycket lönsamt företag. Den 10,7 km långa järnvägen blev klar i september 1850.

Dess tillkomst speglar tidens transportekonomiska synsätt. I första hand var det med båt över sjöarna som man fraktade varor. Detta var sedan gammalt det billigaste och mest effektiva sättet. Järnvägens primära uppgift blev därför att rationalisera transporterna över de landområden som åtskiljde olika vattenvägar.

Via sjöar och kanaler var Sjöändan förbunden med Filipstads bergslag. Kung Oscar I invigde den smalspåriga järnvägen vid Norra Tullen i Kristinehamn den 14 september 1850. Med sig i följe hade han drottning Josefina, kronprins Karl med flera medlemmar av den kungliga familjen.

Dagen därpå var hela sällskapet i Fryksta för att inviga banan till Lyckan strax söder om Forshaga. Den järnvägen hade då redan varit klar och trafikerad sedan ett år tillbaka.

I början var det inga ånglok utan hästar som drog vagnarna till och från Sjöändan. Finessen med denna bana var den lämpliga lutningen på nio kilometer ner till Kristinehamn. När väl hästarna dragit upp de lastade vagnarna från Sjöändan till banans högsta punkt, kunde dessa av sig själva rulla mot staden under en vagnförarens kontroll.

Sjöändan växte som station

Sjöändan vid Bergsjön, dit Filipstads Bergslags kanal nådde, växte snabbt som omlastningsstation. Under åren 1853-57 blev kanalen fullbordad. Bland allt gods som anlände norrifrån på båtar och pråmar märktes framför allt tackjärn, stångjärn, manufaktursmide, malm och virke. År 1858 övergav man hästarna och började i stället med lokdrift. Körtiden till Sjöändan låg på drygt 30 minuter. Färden tillbaka till staden gick litet snabbare. Trafiken ökade till sju dubbelturer

dagligen. I minst två av dessa medfördes personvagnar. Filipstadsbåten "Franz von Schéle" trafikerade kanalen och persontågen anslöt till dess tider vid Sjöändan.

Redan i juli 1858 hände en olycka. Allehanda av den 7 juli innehåller nämligen följande notis: "Dottern till medhjälparen å lokomotivet, smeden Hjerpe, 17 å 18 år, medföljde tåget för nöjets skull, hoppade innan tåget stannat, varvid hennes klänning hakat fast i en jerndubb, varvid båda benen kom emellan rälerna och överkördes." Flickan överlevde i alla fall och erhöll sedan årligen 300 Rd i understöd från järnvägsbolaget.

Så småningom insåg framsynta personer med brukspatron Herlenius på Storfors i spetsen, att en normalspårig järnväg genom bruksbygden borde vara fördelaktigare än den växelvisa transporten över land och vatten. Östra Värmlands Järnväg (ÖWJ) bildades som därefter köpte upp Christinehamns järnväg samt de bolag som trafikerade sjöarna.

Början till Inlandsbanan

År 1874 började så ÖJW bygga den normalspåriga järnvägen från Kristinehamn till Persberg och Filipstad. Det var början till det som senare skulle bli Inlandsbanan. Sjöändebanan kom att utgöra en del av den nya järnvägen och i början var denna sträcka försedd med treskenspår.

Digital tvätt i Spanien

I Sevilla ligger Archivo de Indias som är ett officiellt arkiv över Spaniens kolonisation av Latinamerika.

Här förvaras nio hyllkilometer register, kartor, teckningar, loggböcker, brev, fakturor, lastdokument m m. Inalles rör det sig om 86 miljoner handskrivna sidor varav hittills 10 miljoner förts över till databilder. Samtidigt har de "tvättats" digitalt från bläckfläckar som läckt igenom originalen, och på så sätt blivit mer lättlästa.

Något för svenska arkiv att ta efter kanske?

Ur Svenska Dagbladet 95-12-13

Nr 41

Probanden till denna antavla är min farfars mor. Hennes anor kommer från en begränsad del av Värmland, socknarna Tveta, By och Kila (med undantag för nummer 27). Som synes är det gott om "vita fläckar". Det beror på att Tvetas ministerialböcker för 1700-talets förra hälft är fuktskadade och i vissa fall ofullständiga. Givetvis är det möjligt att komplettera med hjälp av andra källor, men jag publicerar antavlan ändå i befintligt skick.

För uppgifterna om ana 26 och tidigare tackar jag Rickard Svensson i Säffle. Från ana 12, Anders Larsson, härstammar bland andra nuvarande landstingsrådet Hans Svensson samt Ivan Svensson, som startade Ivan Svenssons åkeri i Säffle.

Från ana 2, Tobias Pettersson, härstammar Anders Eriksson från Fagerås, Sveriges Radios korrespondent i Moskva (tidigare i Helsingfors och Riga).

*Carl-Johan Ivarsson
Västra Taken Högborgsrudd
661 94 Säffle*

Rättelse antavla 40

13 Jonasdotter Katarina 1799-06-19, Sunne, Åleby 1872-04-04, Sunne, Getnäs

24 Mattson, Lars. Soldat 1768, Sunne-1849, Sunne

25 Ersdotter, Kerstin 1762, Sunne -1817, Sunne

26 Andersson, Jonas 1759, Nyed -1834, Sunne

27 Jonsdotter, Anna 1765, Frykerud -1836, Sunne

50 Eriksson, Erik

51 Olofsdotter, Ingegerd

54 Nilsson, Jonas

55 Danielsdotter, Katarina.

Upprättad för Amanda Pettersson f. 1871 i Getebol, Tveta.						ff m (9) t Carl-Johan Ivarsson. Alla orter i S lan	
Antavla nr 041	Generation I Nr: 2-3 (1)	Generation II Nr: 4-7	Generation III Nr: 8-15	Generation IV Nr: 16-31	Generation V Nr: 32-63		
2 Pettersson, Tobias	Olsson, Petter	1793	Tobiasson, Olof 1763, Tveta, Skårsmyr 1841, Tveta, Skårsmyr g. 1790	Persson, Tobias 173(4), Tveta - 1790, Tveta Eriksdotter, Maria 174(3), Tveta - 1791, Tveta	-		
1839 Tveta, Getebol 1923 Kila, V Takene g. 1865	Tveta, Skårsmyr 1868 Tveta, Getebol g. 1820	Jonasdotter, Maria 1770, Tveta, Avelsåter 1822, Tveta, Skårsmyr	Olsson, Jonas. Gästgivare 172(6), Tveta - 1789, Tveta Nilsdotter, Annika 174(5) - 1782, Tveta	Olsson, Jonas. Gästgivare 172(6), Tveta - 1789, Tveta Nilsdotter, Annika 174(5) - 1782, Tveta			
1 Ansökare	Andersdotter, Maria	Bryngelsson, Anders 1752, Tveta, Karudstorp 1828, Tveta, Karudstorp g. 1797	Jonasdotter, Barbro 1776, Tveta, Avelsåter 1855, Tveta, Karudstorp	Håkansson, Bryngel 1705, Tveta - 1788, Tveta Svensdotter, Marit 1721, Tveta - 1790, Tveta	Håkan i Valnäs Ingeborg Sven i Lerbyn N N		
1871 Tveta, Getebol 1918 Kila, V Takene g. 1896 m. Jansson, Karl Olof	Andersson, Lars	1806 By, Återslöp 1883 Tveta, Snåret g. 1828	Larsson, Anders 1765, By, Björndstorp 1841, By, Återslöp g. 1793 Bryngelsdotter, Maria 1776, By, Återslöp 1830, By, Återslöp	Nilsson, Lars 171(1) - 1772, By Andersdotter, Elin 172(6) - 1769, By Olsson, Bryngel 1739, Kila - 1814, By Svensdotter, Ingrid 1736, Ölme - 1797, By	Bryngelsson, Olof 1705, Kila - 1776, Kila Persdotter, Kerstin 1713, Kila - 1763, Kila Tråfelt, Sven. Soldat Karin		
3 Larsdotter, Matilda 1838 By, Smårshol 1910 Kila, Myrás	Svensdotter, Maria	1801 Tveta, Smårslid 1880 Tveta, Snåret	Smerström, Sven. Soldat 1766, Tveta, Häverud 1827, Tveta, Skårbol g. 1796 Olsdotter, Ingrid 1757, Tveta, Skårsmyr 1847, By, Smårshol	Persson, Jan - 1772, Tveta Britta Nilsson, Olof Ingeborg			
1995-01-23							

Levnadsöden i antavla 42

Nr 42

Ulla Bengtsson
Fonagården Borga Larv
535 93 Kvänum

Denna antavla har insänts av Ulla Bengtsson i Kvänum. Det är hennes morfars mor som är ansökare (proband). Om nr 4 i antavlan, Andreas (Anders) Andersson, har Ulla följande att berätta:

Samma år som Anders föddes flyttade föräldrarna till Tollebol i Åmåls landsförsamling. Han gifte sig troligen år 1800 med Kajsa Andersdotter född 1781-03-22 i Färgelanda. De båda makarna synes vid giftermålet och åren närmast därefter ha varit boende på stället Kuröd i Uddevalla. Här föddes dottern Maria 1802-12-31. De flyttade sedan tillbaka till Ekhammar i Ölserud där sonen Andreas föddes 1806-01-05.

Från Ekhammar flyttade familjen sedan till Kopperud i Ölserud där de bodde en kort tid. År 1809 flyttade familjen tillbaka till Ekhammar igen.

Rymling

Vid tiden för kriget i Finland 1808-1809 står det antecknat i kyrkoboken att Anders "rymt". Möjligen hade han avvikit för att slippa kriget i Finland, men sannolikt är dock att han blivit inkallad och placerad på Eda skans i Dalsland. Här härjade bland soldaterna då en fruktansvärd tyfusepidemi, så att folket dog som flugor. Många av de värnpliktiga från Värmland hade därför utan vidare gett sig iväg från lägret och hållit sig undan. Det var givetvis inte så ärofyllt att sticka från krigstjänsten men att gå kvar i det nedsmittade lägret var ju inte heller så lätt.

Det dröjde ju sedan inte mer än ett par år, förrän lantvärnsmännen åter mobiliserades för att tåga till Tyskland och slåss mot Napoleon. Det kriget slutade med Napoleons nederlag vid Leipzigs 1813. Karl XIV Johan var då kronprins i Sverige och överbefälhavare.

Anders var dock inte "på rymmen" så länge. Han tog sig över till Kållandsö och var dräng vid en såg en tid. Härifrån kom han sedan till Baljeforsen under Främmestads egendom, där han arrenderade sågen. Här var han jämte familjen kyrkoskriven under åren 1813-1819.

Under de svåra åren efter kriget i Finland hade det kommit en lag om åborätt, vilket innebar, att obemedlade kunde tillförsäkras rätt att odla upp mark bland annat på kronoparken Hillet. Om man sedan utfört tillfredsställande odlingsarbeten, kastat upp gropar och gärdat in vissa områden samt uppfört nödiga åbyggnader tillerkändes man sedan 25 år förflutit äganderätt till den uppodlade gården. På så sätt kom Anders redan år 1813 att få åborätt på Brearemad eller som det senare kom att heta Grönemad. Åbrevet är utfärdat 1819-09-23 av lantmätaren Joh A Rådberg i Getabrobäck.

Det var säkert flera svåra och strävsamma år för Anders den första tiden på Grönemad. Hela området utgjordes av vattensjuka så kallade råser, där det knappast kunde växa någonting. Det första odlade markområdet tycks ha legat mellan de nuvarande husen och Parthall.

Anders Andersson dog 1862-01-11 i Grönemad, Laske härad. Han har uppenbarligen själv drivit lantbruket på Grönemad till fram emot 1840-talet. Han kvarbodde sedan i en undantagsstuga på gården och levde då på så kallat undantag, innebärande att han och hustrun hade rätt att hålla två kor samt två får med lamm. Dessutom var han ganska duktig i att skriva och räkna. Han reste mycket i bygden och gjorde bouppteckningar och dylikt.

Gamle Gustav Larsson i Måsagården (som bodde intill mitt föräldrarhem) i Vedum kände honom ganska väl och hade berättat för min far Anders Johan Johansson, född 1877-12-26, att det var en bredaxlad och satt gubbe som talade utpräglad värmländska och brukade ofta resa omkring i bygden efter en gammal grå häst. Vid sin död var han 81 år gammal.

Han hade nog haft det strävsamt och svårt i hela sitt liv, först som sågare på skilda platser uppe på Värmlandsnäs och Dal och i Baljefors och sedan fick han ju utan nämnvärd hjälp odla upp sumpmarkerna i Grönemad samt bygga upp husen där. Bouppteckningen efter honom slutade på 217 riksdaler och 40 öre.

Ättlingar i USA

Ansökaren, Maja Cajsa Andreasdotter, hade bland annat två söner som arbetade sig upp i USA. De hette Albin E Johnsson och John A Johnsson. Om dem har Ulla Bengtsson saxat följande ur "Den Amerikansk-Svenska månads-tidningen" 1939:

Svenskarna har rykte om sig som byggare och den traditionen vidmakthålls av amerikaner av svenskt ursprung vilka gjort huvuddelen av uppförandet av New York-mässan 1939, ett projekt på 150 miljoner dollar. Svenskarnas skicklighet med trä går igen hos ättlingar som kontrakterats för huvuddelen av mässbyggnadernas träkonstruktioner. 75 % av arbetena består av träkonstruktioner.

Män med svenskt påbrå utförde den pålning på vilken de flesta av byggnaderna vilar. De tog fram moderna strukturer för morgondagens värld, installerade elektricitet, plåtbeklädnad, luftkonditionering, rörinstallationer o s v. De har sålt byggmaterial till entreprenörer och gjort upp planer för arkitektoniskt nytänkande för de 60 miljoner människor som beräknas besöka mässan.

Svenska konstnärer och amerikanska konstnärer med svenskt påbrå har utfört både konstnärliga plåtarbeten och murala målningar i många fall av nyskapande art. Tvenne arbeten av Carl Milles hade framträdande placeringar bland skulpturer som pryder avenyer och byggnader inom utställningen. En av dessa skulpturer är en astronom nära Trylon och Perisphere, mässans temacentrum. Den andra föreställer ponnyexpressryttaren, präriens hjälte som forslade posten på hästryggen före telegrafens dagar. Den är en del av utsmyckningen av American Telegraph.

Fortsättning sida 16

Antavla nr 042	Upprättad för Maja Cajsa Andreasdotter, f. 11/3 1835 i Grönemad, Laske-Vedum (R)			mf m (13) till Ulla Bengtsson. L-V = Laske-Vedum (R)	
Generation I Nr. 2-3 (1)	Generation II Nr. 4-7	Generation III Nr. 8-15	Generation IV Nr. 16-31	Generation V Nr. 32-63	
2 Andreasson Anders Nämndeman f. 1806-01-05 Ölserud (S) d. 1879-04-12 L-V, Grönemad	Andersson Andreas f. 1781-03-25 Ölserud (S) d. 1862-01-11 L-V, Grönemad	Olofsson, Anders 1756-03-25, Ölserud (S), Ekhammar 1838-04-11, Ölserud (S), Ekhammar Andersdotter, Cajsa 1751-03-22, Bjurtjärn (T) 1802, Ölserud (S), Ekhammar			
1 Ansökare	Andersdotter Kajsa f. 1781-03-22 Färgelanda (P) d. 1849-08-27 L-V, Grönemad				
Andreasdotter Maja Cajsa f. 1835-03-11 L-V, Grönemad d. 1904-07-04 S Lundby (R) G.m. Persson Johan August	Svensson Anders f. 1791-09-16 L-V, Horshaga				
3 Andersdotter Kajsa f. 1817-02-13 L-V, Grönemad d. 1890-08-11	Larsdotter Stina f. 1788 Lekåsa (R) d. - L-V, Horshaga				
1995					

Antavla 42

fortsätt från sida 14

En amerikan av svenskt ursprung, Albin E Johnsson, europeisk mässchef, såg till att många främmande nationer deltog. Han är blott en av flera verkstäl-
lande personer med svensk bakgrund som spelat en betydande roll vid förberedelserna.

Historien om träkonstruktionerna för mässbyggnaderna är historien om Johnsson. Det var fem Johnssonbröder och till att börja med drevs ett företag John A Johnsson & Söner av två av sönerna Johan och Edvin, VD och vice VD.

Företaget hade kontrakt på de flesta byggnadernas träkonstruktioner. Omkring 300 av deras 500 anställda var skandinaviska ättlingar. Företaget utförde mycket omfattande arbeten på Trylon och Perisphere, vidare vid uppförandet av den 700 fot höga triangulära spiran och den stora ihåliga sfären, 200 fot i diameter, två verk som dominerade praktiskt taget hela utställningsområdet.

Betydande arbeten utfördes också av Johnssonbröderna på de flesta av mässbyggnaderna såsom byggnader för kommunikation, hälsovård, gruvor och metallurgi, kyrkor o s v. Johnssons startades 1896 av framlidne John A Johnsson, känd som konstruktören Johnsson. Han gjorde takstolar och träkonstruktioner till kyrkor, varuhus, hyreshus, skolor o s v.

Medarbetaren hästen Charlie

En brun häst kallad Charlie var konstruktören till hjälp i hans byggverksamhet. Charlie drog timret som Johnsson reste, flyttade väggar och takstolar och vad helst Johnsson spände honom för. Charlie var strängt fackföreningsinriktad. Han stannade kl 12 för lunch och gjorde ingenting förrän kl 1 enligt Johnssonbröderna. Vid dagens slut drog han vagnen med arbetarna hem och stannade 20 minuter vid en ölhall. Om ölbrickarna inte kom ut i tid fortsatte Charlie hem utan dem.

Hästen kunde ett stort antal arbetsord och förstod olika kommandon. Han kunde lämna av ett lass bräder exakt på den plats där virket skulle användas. Charlie var arbetsför tills han var 29 år. Sedan blev hans steg stapplande och han pensionerades vid början av första världs-

Kulturutredningen ignorerar släktforskarna

**Förbundsordföranden Krister Lager-
svärd har läst Kulturutredningens be-
tänkande och gjort en kort samman-
fattning i Angeläget 4/95. Därur har
vi saxat följande:**

Släktforskarna är omnämnda i betänkandet i samband med behandlingen av institutioner med särskilt kulturansvar och där i avsnittet arkivansvar. Släktforskningen som en kulturverksamhet behandlas inte. Konkreta frågor om material i enskilda arkiv bör enligt utredningen lösas i det löpande arbetet med riksarkivet som ansvarig myndighet.

Våra begränsade förhoppningar att utredningen skulle uttala sig positivt om släktforskarnas kulturinsats och öka våra förutsättningar främst att få tillgång till underlag på samma villkor, som de som lånar litteratur i bokform, har inte infriats.

Förbundet har inte fått betänkandet på remiss, vilket är anmärkningsvärt, eftersom berörda intresseorganisationer borde få komma till tals. Vi representerar både en kulturverksamhet och "kunderna" till arkiven. Förbundet kommer att avge ett yttrande som ligger i linje med riksstämmans yttrande och med syfte att hävda släktforskningens kulturella betydelse.

kriget, levde några år ett behagligt liv och kom sedan till alla goda hästars Valhall.

Ny generation fortsätter

John och Edvin började hjälpa sin far i byggverksamheten nästan så snart som de kunde gå. De är nu företagare som på alla områden utvidgat byggverksamheten att omfatta stora projekt som Floyd Bennt Field, många skolor och övrig storstadsbyggnation. I Johnssonföretagens verksamhet ingår också George, Jones och Herbert. John, VD i företaget och teknisk direktör, Edvin vice VD har hand om affärsverksamheten, huvudkontoret och kontraktsförhandlingar, George handlägger tidsberäkningar och svarar för löneutbetalningar och Jones och Herbert svarar för konstruktionsverksamheten.

SVAR inför framtiden

Som nämndes i VärmlandsAnor 1995:3, så har Riksarkivet låtit göra en utredning om SVAR inför framtiden.

Släktforskarförbundet är inte direkt remissinstans, men eftersom förbundssekreteraren Elisabeth Thorsell är ledamot av SVAR:s rådgivande nämnd, fick hon utredningen för lämnande av synpunkter. Hon har också i samråd med förbundsstyrelsen yttrat sig över utredningen.

Yttrandet överensstämmer i stora drag med den senaste riksstämmans kritiska uttalande gentemot SVAR, se VärmlandsAnor 1995:4.

Det är alltså prissättningen, lokaliseringen av mikrokortcentra, kundinflytande och kvalitetsgaranti som återigen poängteras.

De fyra tilltänkta forskarcentra (Vaxholm, Kyrkhult, Uddevalla och Grythyttan) skall var för sig vara inriktade på ett visst specialområde.

Det är oklart om de dessutom kommer att innehålla alla Sveriges kyrkböcker, vilket borde vara ett minimikrav för att få hyggliga besöksiffror.

**SVAR hjälper Dig
välja rätt volym**

I större församlingar finns ibland flera husförhörslängder med samma årtal och det kan vara svårt att veta vilken man behöver.

Om det finns ortregister i volymen kan SVAR hjälpa till att välja ut den rätta. Det framgår oftast av katalogtexten om ortregister finns. Ange då på beställningsblanketten namnet på församlingen och byn samt de volymer mellan vilka SVAR skall välja.

FÖRSKAR PROFILEN

Anna Stina Sallnäs

I en ljus och trevlig lägenhet i Malmgården, Karlstad, har Anna Stina Sallnäs flyttat in. VärmlandsAnor hade förmånen få ett långt samtal om släktforskarens inspirerande möjlighet att tränga in i gångna tiders leverne.

Du har tydligen hållit på med släktforskning länge?

- Nej egentligen inte. Men i värmlandsföreningen har jag varit med förmodligen från dess början. Dessutom i en rad andra föreningar, eftersom jag kommer från Valdemarsvik, där jag växte upp. Egentligen var det först 1978 under mitt arbete som farmaceut i Arvika och jag visste att pensionen närmade sig, som det började. Det var komminister Siverbo i Västra församlingen i Arvika som förutom att vara präst drev kurser bland annat i släktforskning. Jag råkade komma med i en sådan kurs och därmed var intresset väckt.

Anna Stina visar en släktbok för sin fars sida som Bertil Nordgren sammanställt, innehållande ett 20-tal (!) generationer till stor del från Finland. Stamfadern var Arved Rusck som föddes omkring 1550 i hemmanet nr 1, ett 2/3 dels hemman, i Kalax by av Närpes socken i Finland. Signitativt för den tiden så anges inte hustruns namn.

- Det var egentligen inte så svårt att få dessa data att hänga samman, eftersom en stationär bondebefolkning inte har flyttat nämnvärt på sig. Där är det två släktböcker som bildar dokumentationen.

- När det gäller min mors släkt så blev det fyra släktböcker. Däremot har jag luckor i dessa senare och i ett fall har jag stoppats av en kyrkboksnotering av oäkta barn med fader okänd. Jag har försökt

alla hjälpmetoder, bouppteckningar, soldatregister etc utan resultat. Vad gör man när man inte ens vet från vilket land den sökta barnafadern kommer från? Det skall vara slumpen som kanske skulle kunna lösa gåtan.

- Intresset för forskning har sedan spritt sig bland mina barn och barnbarn. Min son Åke Sallnäs har bland annat specialiserat sig på Värmlands tremänningsregemente som under krigsåren på 1700-talet sattes upp för att bilda en bakre reserv. Karl XII var väl medveten om att de många krigsåren tärde starkt på roteböndernas förmåga att ställa upp med soldater. Därför skulle 3 rotar kunna slå sig samman för att orka med ytterligare en soldat till svenska armén.

- I början förundrade jag mig mycket över att det fanns så många pigor och drängar. Men jag kom snart underfund om vad orsaken var. Alla hemmadöttrar och hemmasöner kallades överlag för pigor och drängar. Det var endast så kallat bättre folk, herrskapsfolk, som benämndes ofta med franska benämningar som mamsell, skulle det vara riktigt fint mademoiselle och monsieur.

Alla de släktböcker du visat mig är en skatt att bevara till efterkommande.

- Det finns inget som man beklagar så mycket som att man inte tog vara på möjligheterna att lyssna på de äldre. Även om man inte direkt kan säga det var av ointresse så var liksom inte frågan väckt för en själv då. Man brydde sig inte om det.

- Jag har inte slutat med min hobby, man kan säga att jag har tagit en vilopaus. Det du antyder om hjälp som jourhavande på Gamla badhuset låter intressant och om hälsan står bi, så hjälper jag gärna till, där ni vill ha min hjälp.

Harald Persson

Om släktforskning

Dä ä modernt nu
te försk i släkta
Te se va folk
en ä kommen å.
En del kan hänn
ä föll tämmli äkta.
Mä anner ä dä
bå si å så.

Farfars morfar
feck mycka onger.
Å ongan hanses
feck fler än da.
Di va sôm
vibôsk i arderdonger.
Å ätter dôrn
ä föll kanske ja.

Men morfars farfar
han hadd en dräng.
Mä hår sô rött
som e teggelpann.
Han bar in ull han
te mormors farmor.
När sôm ho satt där
om kväl'n å spann.

Sen kan föll hänn
att i taksängsdoninga
ilag mä löpper
på rôghalmsbôss.
Att dä hänn saker
men ble forsoning.
Men tôck finns ittnô
nô skrevet ôrn.

Men ellrött hår
finns i hele släkta.
Dä stecker fram
där en minst tror på.
Å dä ä jaggu mä
nock sô äkta.
Dä ä tock di kaller
- en rôen trå.

Millmarkörn

Resan till det stora landet i väster

Släktforskaren, arkivarien m m Kjell GÅberg, Mellerud, har forskat i sina anor sedan 1964 och även hunnit doktorera vid Göteborgs universitet i ämnet historia. De första V generationerna var införda i Nytt från Värmlands Släktforskarförening (senare namnändrad till VärmlandsAnor) 1991:2. Komplettering har sedan skett med resten av antavlan intill generation XXII med anfadern Jakob Andriasson född 1295 på Åland, död 1353 i Tavastland, Finland. Denna mera fullständiga förteckning, fylld med intressanta data och kommentarer och med rättelser och tillägg, finns för närvarande hos Harald Persson och avses ingå i en kommande antavlekatalog. Här berättar Kjell Åberg om sin forskarresa till Amerika.

Äntligen stod vi på busshållplatsen. Vi hade kånkat resväskorna ända hit och nu stod vi och väntade på bussen, som skulle ta oss till flygbussen, som skulle ta oss till Landvetter och det stora äventyret. Vi var på väg till det stora landet i väster dit så många svenskar emigrerat.

Mina egna släktingar har jag tyvärr ingen kontakt med, alla reste under 1800-talet, men min fru har en moster och två morbröder, som emigrerade mellan 1916 och 1930. Mostern dog 1993.

Så var allt klart och SAS planet lyfte tidsenligt 07.30, den 13 juni, trots att det varit flygstrejk dagen före och att det skulle vara strejk även dagen därefter. Tyvärr gick planet ned för mellanlandning i Köpenhamn, det skulle det aldrig ha gjort!

"Vi vet att det ska komma en ny pilot, men vi vet inte när" var beskedet till oss i högtalaren. För att göra en lång historia kort: vi landade på flygplatsen i Paris 1 tim och 30 min försenade.

"Vi har meddelat ert amerikaplan", sa SAS personalen. Vi rusade iväg, det var ganska långt. Men bara för att få se hur TWA planet backade ut på startplattan - utan oss (omkring 20 personer) och lyfte!

"Vi har inte fått något meddelande från SAS om att någon var försenad", löd förklaringen från personalen här. Första försöket att nå landet misslyckades, natten tillbringades på hotell New York vid Euro Disney. Nytt försök nästa dag. Nu hade tydligen meddelandet nått fram eftersom man hade ändrat starttiden och planet skulle avgå 10 min. senare! Äntligen lyfte TWA planet mot "The United States" och vi var ombord på det!

Det blev en lång, lång dag, eftersom vi fick 6 "extra" timmar och kom fram på eftermiddagen. Vi bytte plan i New York och fortsatte till Washington DC, där den ena av min frus två kusiner bor. Kusinen var där och mötte oss. De bor i en liten kommun utanför huvudstaden. Vi besåg bland annat skolan och postkontoret, de har inga brevbärare utan alla måste själva hämta sin post där.

Nästa dag besökte vi en av morbröderna, som nu är 95 år och åt lunch tillsammans med honom och hans fru. Nu blandades engelska och svenska, tänk att fortfarande kunna tala svenska, utan problem, efter att ha bott i Amerika under 78 år!

Lokalhistoria och forskning

Eftersom vi redan hade förlorat ett dygn hann vi inte med att bese Nya Sverige vid Delawarefloden, som jag hade hoppats, men Vita huset hann vi med och lyckades även att få besöka parlamentets bibliotek och få se på avdelningen för lokalhistoria och släktforskning. De hade några ganska stora kortregister över immigranter. Här fanns även flera datorer och de hade bland annat mormonernas CD-ROM skiva med deras egna släktforskningsresultat inlagda, jag fann förfäderna till en svägerska i detta material men inte några mikrofilmer med kyrkböcker.

Så fortsatte resan till nästa kusin, som bor i Boston. Han berättade att det egentligen var vår i Boston, men det blev ett värmererekord med 100 grader Farenheit, vilket motsvarar 37,7 grader på vår Celsius-termometer. En dag reste vi med deras bil (med luftkonditionering - tack och

lov!) ut till kusten. Någonstans långt bort på andra sidan havet fanns Sverige. Oj, vad det var mycket vatten!

På återfärden stannade vi till i en mindre stad, Newburyport. För 100 år sedan bodde min morfars mor där under några år. En annan dag ägnade vi åt att vara turister i Boston. Vi såg bland annat platsen för det historiska "tepartyt". Detta inledde det amerikanska befrielsekriget, då man gjorde sig fritt från England. Då kastade man den engelske kungens telådor i havet och männen, som gjorde det var utklädda till indianer.

Vi besåg även datamuséet och leksaksmuséet, samt "gamla järnsida", ett ganska stort krigsfartyg från slutet av 1700-talet. Det var klätt med kopparplåtar, vilket gjorde att dåtidens kanonkolor studsade emot skrovet! Under 1800-talet första del var det en "klar" segrare på grund av detta, men 1830 beslöt att skeppet skulle "huggas upp". Då var det alltså föråldrat och krigstekniken hade gått förbi det. Beslutet fullföljdes inte och idag är det en stor sevärdhet för den som är intresserad av båtar. Man höll just nu på med att reparera det, skeppet fick bland annat ny kopparplåt på utsidan. När vi var där var det dessutom "storfrämmande", besök av en helt modern seglarskuta i samma storlek från Spanien!

Färden gick sedan vidare med flyg från Boston till Sioux City i Iowa via Saint Louis. På det lilla planet under den sista sträckan fick vi lära oss vad man skall säga när man vill ha påtår, seconds. Det var en mycket trevlig flygvärdinna, som tog väl hand om oss alla. På flygplatsen i Sioux City möttes vi av några goda vänner, pastor Walter Enstrom med fru Helen. De besökte oss 1988. Walter och jag har hjälpt varandra med släktforskning sedan 1982. Han besvarade en annons som jag hade satt in i Swedish-American Genealogist om en bror till min farmor. De bor i Hornick, utanför Sioux City.

Förutom besök i flera kyrkor reste vi igenom ett större indianreservat i grannstaten Nebraska, då vi besökte staden Oakland, som kallar sig The Swedish

där våra fränder fann sin utkomst

Capital of Nebraska! Oakland har haft en mycket stor svensk bosättning, men nu har många flyttat därifrån. Den gamla Missionskyrkan i centrum var nu Swedish Center. När vi besökte den var det en pensionerad lärarinna som förestod den. Hon kunde naturligtvis tala svenska och berättade bland annat att hennes far emigrerade 1910 från Alvesta i Småland (vi bodde i Alvesta 1974-1977 innan vi flyttade till Mellerud!).

Midsommarafton reste vi till Dalesburg i Syd-Dakota. Det sades att detta var enda platsen i USA där man fortfarande reser midsommarstång och dansar omkring den. Naturligtvis skulle de ha oss med i dansen kring stången. Vi var även med om en underbar solnedgång. Mitt upp i firandet fick vi veta att TV var där och att vi skulle få vara med i ett program som kallas "Good Morning America". I detta brukar det vara inslag från olika evenemang med gruppbilder, där personerna ropar: "Good Morning America". Tyvärr hann vi inte att få se det själva på TV.

Så kom då sista dagen i Hornick med gudstjänst i den tyska Lutherska kyrka, där Walter har varit pastor under omkring 20 år. Tidigare har han varit parstor i flera amerikanska Missionskyrkor.

Walter hade bett mig att predika på engelska vid denna gudstjänst. Dessutom skulle jag sjunga solo och hjälpa honom med nattvardsfirandet. I november förra året hade han nämligen drabbats av stroke och hamnat i rullstol, han kunde varken gå eller tala. Men genom mycket terapi och bön hade det skett ett under. När vi besökte dem kunde han gå, även om det var litet vingligt och stapplande och det var första söndagen som han vågade "klättra upp" på estraden.

Men prata kunde han och det var inte heller något fel på "hjärnverksamheten", han hade sin hela antavla kristallklar både ifråga om sin farfars rötter (bland annat i Norrbärke och Grangärde i Dalarna) och om sin mormor som var född på Skansen Kronan i Göteborg (det var nödbostäder där, då hon föddes 1869) och bak till länsmannen Börje Smedmark i S. Björke (P) och dennes eventuella för-

äldrar, grevinnan Christina Gyllenstierma och greven Bengt Lillie. Tiden går så fort, efter en "potlock" (amerikanska för knytkalas, ett sätt att ordna kyrklunch) satt vi så åter på planet mot New York.

Kanske måste vi lifta

Eftersom vi "fått" ytterligare en timme på vägen dit så förlorade vi den nu och kl. 21 blev snabbt 22, då vi landade på flygplatsen. Hur tar man sig in till sta'n vid denna tid? Vi stod på trottoaren och funderade, gick en sväng och letade efter de bussar som enligt uppgift skulle gå till olika hotell, men hittade inga.

Plötsligt kom en taxichaufför, som hade någon sorts limousine. Han frågade vart vi skulle och vi frågade vad det skulle kosta in till vårt hotell - "45 dollar", svarade han. Vi prutade till 43 och han gick med på det. Hans limousine är nog den finaste bil som jag hittills har åkt med. Under resan in mot staden fick vi bland annat veta att det skulle kosta ytterligare 5 dollar, om vi ville resa snabbaste vägen, nämligen genom någon av tunnarna under floden.

"Nej", sa jag, "vi är här för att se på sta'n. I tunneln ser man ju inget och förresten är vi ju överens om priset, inte sant", frågade jag och han svarade "ja". Därefter berättade han att han hette Hellstrom och var svenskättling!

Vi bodde två nätter på Doral Inn. Första dagen tog vi "sovmorgon", vilket resulterade i att när vi äntligen hade tagit oss med hjälp av buss och båt till ön med frihetsgudinnan så var klockan redan 14.45 och sista båten skulle gå tillbaka 17.30. Det var bra väder och således ganska mycket folk. Det innebar att det skulle ta minst två timmar att komma upp i statyn och sedan ner igen. Vi beslöt därför att ta nästa båt och resa vidare till Ellis Island (båtarna går i rundtur till båda öarna).

Museet på Ellis Island

Från 1892 till 1954 hade man immigrantomtagning på Ellis Island. Nu är det museum. I ett av rummen i muséet

spelande man emigrantvisor på olika språk, då vi kom in spelades "Hälsa dem där hemma"! Det fanns några datorer, där man kunde söka emigranter. Det fungerade så att de som ville kunde donera en summa pengar till minne av någon förfader som emigrerat till Amerika. Då kunde man få inlagt namn och en del uppgifter om denne emigrant i en databas och även namn och adress på den som gjort donationen.

Nu lärde jag mig att även namnet Öberg kunde ändras till Oberg, inte bara Åberg! Annars blir ju uttalet "rätt" om en Åbergare i Amerika stavar namnet Oberg. På liknande sätt blir min svärmors flicknamn Florin ofta stavat Floreen i USA och då får man det svenska uttalet. Sista dagen fotvandrade vi till Empire State Building. Eftersom det var litet grått och regnet nästan "hängde" i luften, samt att vi var ganska tidiga och kom dit före kl. 10 så var vi nästan ensamma och kom upp på 86:e våningen på nolltid. Här finns souvenirbutiker och en utomhusterras, som går runt hela byggnaden, med en fantastisk utsikt.

King Kong var kvar eller åtminstone en stor docka av honom, som man kan låta sig fotograferas tillsammans med. Därifrån kan man fortsätta till 102:a våningen. Här är utsiktsrummet helt inglasat och det gick mycket bättre än jag hade trott (jag har svårt med höga höjder). Hemresan gick bra utan några större intermezzon. Från Paris reste vi med Air France, inte med SAS, som nog inte får något förnyat förtroende.

Sju veckor senare kom en liten fortsättning. Under en resa till Karlstad passade jag på att besöka Emigrantregistret och hade turen att träffa Bo Cider, som berättade "senaste nytt" för mig. Bland annat att man där har lagt in poliskamarens passagerarlistor för emigranter som reste från Göteborg för tiden 1898-1930! Och på en kort stund hade Torbjörn Dahlgren plockat fram exakt emigrationsdatum för båda morbröderna!

En perfekt avslutning på vårt amerikanska äventyr, som inte började så bra i Paris.

Kjell Gåber g

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

AnRopet 1995.4 (StorStockholms Genealogiska Förening) Efterlysningar berörande Bogen och Filipstad (Carlström)
Bäfvernytt nr 13 (Härnösands släktforskarare) Efterlysning berörande Lungsund (Damström).

Diskulogen nr 38 (Föreningen DIS) Efterlysning berörande Grums (Skruvstad) och Värmskog (Högen).

Gustavabygden nr 28 (Sällskapet Gustavaforskning) "Finska bosättningar i Hagfors kommun" av *Arne Östman*. "Om Stora Laggåsens äldre historia enligt Anders Piscator" av *Lars Erik Westlund*.

GF-Aktuellt nr 121 (Genealogiska Föreningen) Till föreningens samlingar har förvärvats två släktutredningar av *Bengt Lysell*: "Släkten Carl Ekman från Bergsång i Ekshärad" och "Släkten Löthgren med ursprung från Kristinehamn. Lars-Henrik-grenen".

Hembygdsbladet Kollsberg 1995.3/4 (Fryksände Hembygdsförening) "Torpet Pedersby" av *Hans Eriksson*.

Släkt och Hävd 1995.3-4 (Genealogiska Föreningen) *Åke Backström* skriver om släkten von Cräutlein. Karl Konrad Kristoffer von Cräutlein (1799-1856) blev löjtnant vid Värmlands regemente varifrån han fick avsked 1826 och flyttade hem till Finland 1832. Efterlysningarna berör bl a släkten Tunér i Eda, Färnebo, Kristinehamn, Kroppa och Lungsund samt släkterna Ahrenström och Löthgren i Kristinehamn.

Släkthistoriskt Forum 1995.5 (Sveriges Släktforskarförbund) "Ur bergstingsrätternas domböcker" av *Kjell Åberg*. Efterlysningar berörande Eda (Haga), Gåsborn (Hällsing), Nedre Ullerud (Rosendal), Stavnäs (Näbbol, Tinhultet), Stora Kil och Östra Ämtervik (Skacksjö).

Strödda Annotationer nr 14 (föreningarna i Örebro län) "Byordning för Sutterhöjden 1834". Efterlysning berörande Gåsborn (Hällsing)

Svenska Antavlor 1995.2 (Sveriges Släktforskarförbund) Bland de anor som nämns finns folk från Karlstad (Valentinsson), Kroppa (Svartsången), Lungsund (Hjerpe, Ackkärr), Nor, Ny-

sund (Högberg), Silbodal (Strand) och Östra Ämtervik (Fölsvik).

Övrigt

Ale Släktforum 1995.4 (Ale Släktforskarförening) "Skomakare på 1800-talet" av *Kerstin Ljungkvist*. "Gamla svenska mått" av *Lennart Persson*.

Anbladet nr 51 (Norrtälje Släktforskarförening) Brott och straff.

AnRopet 1995.4 (StorStockholms Genealogiska Förening) "Alla tiders landsbygdshistoria. Kungliga Skogs- och Lantbruksakademiens arkiv" av *Anders Perlinge*.

Genklang nr 6 (Ovansiljans Släktforskarare) "Taler, daler och riksdaler" av *Torbjörn Näs*.

Gestricia 1995.2/3 (Gästriklands Genealogiska Förening) "Salpetersjudare" av *Eskil Tennemar*.

KGF-Nytt nr 51 (Kronobergs Genealogiska Förening) "Släktforskning och fattigvård" av *Ingrid Ekman*.

Rotposten 1995.3 (Jönköpingsbygdens Genealogiska Förening) Gamla mått & vikter.

Släktforskare i Uppland 1995.4 "Släktforska på Dialekt- och folkminnesarkivet". "Karl XII:s jämlika skattesystem" av *Sonja Färeby*.

Släkthistoriskt Forum 1995.5 (Sveriges Släktforskarförbund) "Mikrokortläsaren - vad du skall kräva av detta hjälpmedel" av *Åke Kjellqvist*.

Släkttavlan nr 24 (Staffanstorps Släktforskarförening) "Liten måttordlista" av *Barbro Lunsjö*.

Sukutiето 1995.4 (Datateknik för släktforskning rf) "Filmer från Finland till Sverige". Det går bra att beställa finska mikrofilmer via ditt lokala bibliotek i Sverige. Men det finska riksarkivet debiterar 65 FMK per beställning.

Södertälje-Probanden nr 117 (Södertälje Släktforskarförening) "Alla söker vi ljus i tillvaron" av *Karin Dahmström*.

Tidningen Släktdata 1995.4 (Föreningen Släktdata) "Skatter och Gamla Uttryck" av *Pär-Olov Odmer*.

Boktips

Historisk RA-broschyr

En ny broschyr från Riksarkivet har givits ut. Den presenterar på ett enkelt och trevligt sätt arkivets verksamhet. De kortfattade rubrikerna visar koncentrerat delar av verksamheten:

Söka, Använda, Förvara, Rädda, Guldgruvan, Släkten är värst!, De enskilda arkiven, Tillsynen av myndigheter, Sprida och inspirera, Landsarkiven.

Som artikelrubriken anger, så är den på åtminstone två sätt historisk - historiska och nu levande personer samt historisk i det den visar det nya och framtiden och är den första i sitt slag som visar detta nya. Kartan i broschyren över landsarkivdistrikten visar nämligen de nya gränserna. Värmlandsarkiv i Karlstad finns med på kartan över landsarkiv. *BGM*

Läsvärt från förbundet

Släktforskarernas Årsbok 1995, Sveriges Släktforskarförbund red Håkan Skogsjö. Västervik 1995, inb, 283 s, ill, ISBN 91-87676-12-5. Kan köpas för 365 kr (240 kr för stödjande medlemmar) från förbundet.

Årsboken för 1995 har tre teman, Framtiden, Ångermanland och Varia. *Peter Olausson* inleder avdelningen Framtiden med att beskriva projektet vid Tingshuset i Häljebol, och beskriver olika metoder att registrera och att återge innehållet i domböckerna. Han nämner även den omfattande namnregistreringen ur domboksmaterialet som pågår i Häljebol, som leds av Gunnar Jonsson. När man talar om framtiden finns givetvis datoranvändning med. Datorn används i Häljebol.

Bo Lindwall, Olof Cronberg, Ulf Berggren och *Håkan Skogsjö* skriver dessutom i tur och ordning om genealogiska databaser, lagar och etik, informationssamhället och personhistoriska databaser. Artiklarna innehåller många nyttiga råd. *Urban Sikeborg* påpekar risken för historieförvanskning när man inte kontrollerar källorna. Han diskuterar bland annat regler för namngivning (t ex att äldste sonen får farfars namn) och varnar för att lita på att dessa regler alltid gällde.

Fem artiklar handlar om Ångermanland, bland annat beskriver *Håkan Skogsjö* samtliga socknar i landskapet. *Carl Szabad* inventerar släkthistoriska källor. Släkterna Häggdahl och Kiöhn, prosten Nicolaus Torstani samt några resandesläkter från Ångermanland beskrivs av *Carl Szabad*, *Håkan Skogsjö*, *Thord Bylund* och *Bo Lindwall*.

Avdelningen Varia innehåller Tiondereregistrering i Hälsingland under 1500-talet av *Urban Sikeborg*, ur Höks härads dombok 1782 av *Ingeborg Brunkhorst*, slakten Lemnius av *Pontus Möller* och om namnnormering av *Håkan Skogsjö*. Förutom artikeln om Häljebol är det inte något som direkt berör Värmland, men de övriga artiklarna i "Framtiden" är instruktiva och allmänt intressanta. Och för övrigt om än släktutredningarna berör andra delar av landet, så är sådana alltid intressanta att studera. *BGm*

Kartorna berättar om Karlstads historia.

"Från handelsplats till storstad. Fyra sekler med Karlstad på kartan" av *Per Magnusson*. Gillberga 1995, inb, 90 s, ill, källförteckning, ort- och personregister. ISBN 91-972734-0-6. Kan köpas för 190 kr + porto 19 kr från Värmlands Släktforskarförening.

I sitt förord menar författaren att kartan inte enbart kan användas då man reser i nuet. Med hjälp av kartorna kan resan ges ytterligare en dimension, nämligen att resa i tiden! Så föddes den geniala idén att beskriva Karlstads historia i en kartserie från 1646 till 1980. Redaktören har i varje fall inte sett en liknande bok för någon annan svensk stad.

Den äldsta kartan över Karlstad är från år 1646, då staden hade omkring 250 innevånare. Bebyggda var då enbart kvarteren runt torget och kyrkan. Den senare var belägen på nuvarande stadshotellets tomt. Därefter får läsaren följa stadens utveckling via ett antal kartor från olika tidpunkter. Här finns även flera detaljkartor för vissa områden som Romstad, Orrholmen och kasernområdet för att ta några exempel.

Av speciellt intresse för släktforskare

är Romans karta från 1696 och de Besches från 1713. På dessa är nämligen de olika gårdarnas ägare upptagna med namn och titel.

Nu är det inte bara kartor i denna bok. Texten med speciell tonvikt på stadens bebyggelsehistoria är nog så läsvärd. Dessutom får man veta en hel del om t ex kyrkbygge, donationsjordar, järnfrakter, kronobränneri, landerier och koleraepedemi. Förutom lantmätare och stadsarkitekter omtalas ett stort antal bemärkta personer i stadens historia.

Slutligen kryddas boken med gamla fotografier av miljöer som försvunnit och märkliga byggnader som fallit offer för senare tiders rivningsraseri. Här finns t ex en bild, förmodligen tagen från kyrktornet, över Östra Torggatans förlängning mot söder 1868. Längs hela nuvarande Trädgårdsgatan ser man i det råkalla vinterdiset en enorm avlång barackliknande byggnad som hyste främmande arbetare för stadens återuppbyggnad efter branden 1865.

Ett annat foto visar Östra bron och staden från öster. Det är taget någon gång före 1865 och Karlstad liknar här vilken kyrkby som helst ute på landsbygden. Släktforskare med anor i Karlstad är att gratulera till denna bok. Skulle författaren också kunna tänka sig att göra en liknande för Kristinehamn och Filipstad?

Lars-Gunnar Sander

Torpinventering på Värmlandsnäs

"Torp i Botilsäter. En sammanställning av resultaten från torpinventeringen i Botilsäter åren 1990-1994" av *Gunnar Jonsson*, *Britta* och *Åke Johansson*. A4, hft, 47 s, ill. Kan köpas för 62:50 från *Gunnar Jonsson*. Postgiro 448 31 59-2.

Litteratur om Botilsäter har man fått leta efter förgäves. Men nu är detta till en del avhjälpt för vår outtröttlige sekreterare *Gunnar Jonsson & co* har slagit till igen! Man har inventerat ett hundratal platser för tidigare bebyggelse i socknen, huvudsakligen torp och backstugor. För varje ställe anges på ett mycket föredömligt sätt det geografiska läget med koordinater refererande till Rikets nät som finns på alla moderna kartor. Ty-

vär finns inte motsvarande koppling till den s k hembygdskartan från 1880-talets vars del som täcker Botilsäter återges i början av häftet.

Men vid närmare eftertanke är det nog så att man vanligtvis först studerar kartan i anslutning till släktforskning eller strövande i traken, hittar ett ställe man tycker verkar intressant, slår upp detta i häftet och läser. Och det man läser är nog så intressant, även för den som inte har någon anknytning till trakten.

För varje ställe redovisas eventuella byggnadsrester som t ex "spismur med tegelstenar" samt kulturväxter som t ex "stormhatt och syren". Sedan kommer något om de människor som bebott platsen. Här har folk från bygden, och även utflyttade, varit behjälpliga med insamlandet av uppgifter. I några fall har hela tidningsartiklar ur lokalpressen kunnat återges. Här finner man en del roliga anekdoter om färgstarka människor men det är också det gamla Fattig-Sverige som grinar mot läsaren mellan raderna och från äldre foton av de eländiga stugorna.

Lars-Gunnar Sander

Karoliner

"Den Karolinska Arméns uniformer under Stora Nordiska Kriget" av *Lars-Eric Höglund*. Karlstad 1995, A4, hft, 60 s, ill. ISBN 91-972341-1-7. Kan köpas för 130 kr + porto 12 kr från *Acecia Press*, PG 26 91 44-2.

Är man intresserad av de karolinska krigarnas uniformer, så skall man läsa denna bok. Om jag förstått författarens förord rätt så har det inte funnits något samlat verk där samtliga förbandsuniformering har beskrivits. Litteraturen på området har varit uppsplittrad och vissa regementen har saknats helt. På detta har författaren sökt råda bot genom att sammanställa olika litteraturuppgifter och egen forskning i generalmönsterrullorna.

Den soldatlitteratur som speciellt är inriktad på släktforskare lägger oftast tonvikten vid de indelta regementena. Det kan därför vara nyttigt att också läsa

Boktips . . .

fortsättning från sida 21

en kort sammanfattning av den karolinska krigsmaktens hela organisation. Och det kan man göra i den här bokens väl-skrivna och lättlästa inledning.

Därefter redogörs i detalj för uniformeringen regemente för regemente. Det är inte bara färgen på rock, byxor och väst man får reda på. Nej, här beskrivs alla uniformsdetaljer ned till knappar, knapphål, galoner mm. För varje förband finns det också ett kort sammandrag av vad det var med om under det stora nordiska kriget. För den som intresserar sig för denna period är boken ett utmärkt uppslagsverk.

Kila

"Kärholmens hemman i Kila socken" av *Kila Östra Bygdegårdsförening*. 1995, hft, 161 s, ill, personreg, kartor.

"Lantmäteriförrättningar rörande hemmanet Kärholm" av *Kila Östra Bygdegårdsförening*. 1995, A4, hft, 96 s, kartor.

Forskargruppen inom Kila Östra Bygdegårdsförening är synnerligen produktiv. Med rubricerade två häften har man nu givit ut sammanlagt 14 skrifter. Det första häftet är en beskrivning av Kärholmen, människorna och deras bosättningar från 1600-talet till 1900-talet. Det ursprungliga hemmanet har under tidernas gång delats upp på 50 gårdar och torp vilka var och en för sig beskrivs historiskt och geografiskt. Alla personer som bott på ett ställe redovisas med namn och födelseår.

Det andra häftet är en avskrift av protokoll som förts vid lantmäteriförrättningar i Kärholmen. Även kopior av de till handlingarna hörande kartorna har tagits med: Geometrisk jordboken 1648-, Storskiftet 1779-, Storskiftet på skogsmarken 1789-1795-, Storskiftet på ängar och beteshag 1795-, Laga Skiftet 1835-1836. Släktforskare som härleder sina anor till denna trakt kommer således till ett färdigdukat bord.

Lars-Gunnar Sander

"Frykerud III. Sockenkyrka och Församlingsbor" av *Stiftelsen Frykeruds Historia*. 1996, inb.

Till ANOR SÖKES tar vi emot frågor om anor och ättlingar från alla, som är medlemmar i en släktforskarförening

277. Min farmor, **Stina Erikson**, födt 1865-08-30 i Gräsmark. Er det mulig at De kan skaffe meg opplysninger om min slekt? Hennes far het Erik Erikson.
Tordis Hermansen
Sportsveien 20 B
N-3224 Sandefjord Norge

278. Väse dödbok innehöll på 1770-talet ganska omfattande dödsrunor om de avlidna. Jag undrar om dessa finns publicerade någonstans i avskrivet skick och var de i så fall finns att köpa?

Peter Funke
Gladiolusgat 5 G
43161 Mölnådal

279. Jag söker uppgifter om **ryttmästaren Petter Lundberg**, f omkring 1685 i Gammelkroppa, Värmland. Enligt Skepparslövs(L) husförhörlängd bodde

Nu har tredje boken om Frykerud lämnat tryckpressarna. Innehållet sträcker sig från 1700-talet fram till 1980, med en och annan inblick i 1600-talet. Boken behandlar allt från den siste kommunalnämnsordförandens grävlingssjakt under kommunhuset och Jussi Björlings rötter i Frykerud till hembygdsföreningens historia, en klockare och kantors vardag i slutet av 1800-talet och begravningssederna i seklets början.

Den andra avdelningen har skrivits av kilsbördiga fil dr *Christina Dalhede*, som är forskare vid Göteborgs Universitet. Ur vetenskapliga historiska aspekter bjuder hon på en rik släkt- och personhistoria, fylld av människors möda, bekymmer och glädjeämnen i Frykerud under åren 1744-1815. För släktforskare är boken, med sitt utförliga personregister, en guldgruva, säger *Inge Nylin*, stiftelsens sekreterare.

Ur NWT 1996-01-25

han år 1753 på Öllsjö nr 1 varifrån hus-trun härstammade. Deras barn var födda där mellan 1719 och 1737.

Ann-Charlotte Jönsson
Bolmörtsvägen 12
29010 Tollarp

280. Jag söker uppgifter om **Britta Carolina Janse**, f 1803-06-23, eventuellt i Yngshyttan, Färnebo. Hennes fars namn var Jan Jansson. Tacksam för alla upplysningar angående Britta, hennes föräldrar och generationerna dessförinnan.

Britta Johansson
Stenbyn Solbacka
66196 Långserud

281. Jag söker

a) Föräldrar till **Magdalena Bredholm** f 1759 i Västergötland, g omkr 1779 i Kristinehamn med **Anders Hernstedt** f 1750? Familjen kom 1785 till Nordsjöbruket i Gunnarskog. Magdalena hade en syster Maria Catharina Bredholm. Var i Västergötland var de födda?

b) Föräldrar till **Magnus Hernstedt** f 1711 (vallön?) och hans hustru **Maria Andersdotter** f 1716 båda bosatta i Kristinehamn.

Harry Johansson
Parkgatan 20
67140 Arvika

282. Jag söker **Johan Anders Henriksen** f 1859-04-20 i Övermark, Finland. Han var gift med **Johanna Storfors** f 1854-06-23 i Övermark, Finland. Johan Anders lämnade hustru och barn i Finland någon gång under perioden 1895-1900 och flyttade då till Värmland, men vart där?

Hilding Eklund
Lantbrukarevägen 3
86241 Njurunda
Telefon 060-31392

283. Jag söker uppgifter om **organisten** och **skolläraren Håkan Johansson** f 1823-07-16 i Byarums socken och Jönköpings län, gift med **Beata Herrman** f 1816-04-28 i Halmstad. Den har tillsammans en dotter Anna Karolina f 1851-07-07 i Byarums socken. Familjen flyttar 1853 till Råda socken?

*Ingemar Ingeffäll
Hjortbrogatan 2
56733 Vaggeryd
Telefon 0393-12404*

284. Jag söker tips om härstamning för **Maria Corsiarsdotter**, gift med bonden **Olof Didricksson** f 1688 i Kila (S) och d där 1738. De fick barnen Anders 1708, Stina 1710, Daniel 1713 och Maria 1715, alla födda i V Smedbyn, Kila. Maria Corsiarsdotters efternamn nämns bara en gång, och då i sonen Anders dopnotis. Fadern borde då heta Corsiar, vilket inte torde vara alltför vanligt. Någon med detta namn har dock varken jag eller någon jag pratat med hört talas om. Kan någon av VärmlandsAnors läsare hjälpa mig?

*Gunnar Jonsson
Ålvhagsgatan 25
66140 Säffle
Telefon 0533-10559*

285. Jag söker eventuella syskon och föräldrar till **bruksbokhållaren Johan (Jean) Phillman (Fillman)** f 1672 i Filipstad, d 1736 i Väse. Gift omkr 1707 med **Catharina Collberg** f 1677 i Filipstad, d 1757-06-29 i Väse. Phillman gick i "Skara schole" och bodde bl a hos häradsbövdingen Anders Ollonberg i 10 år. Därefter kom Phillman till Lidköping där han blev kvar några år för att sedan återvända till Värmland och ta plats som bokhållare på Alkvettern hos Johan Linroth (1692-1702). Alla upplysningar om Johan Phillman emottages tacksamt.

*Ingrid Rahl
Fjällgatan 6
41317 Göteborg*

286. Jag söker

a) Fadern till pigan **Stina Forsbergs** oäkta barn, sonen **Anders Andersson**, f 1823-03-12. I Älvsbacka födelsebok står

han som "oäkta gossen från Sund" och dopvittnena var "Heraldshövding Lothskog och hustrun Catharina Pellersdotter från Ås Öfre Ullerud". A Andersson gifte sig 1847-07-04 i Lersjön, Älvsbacka församling med **Maria Lisa Jansdotter** från Örtinä. Han avled 1900-06-19 i Norra Wiken, Älvsbacka.

b) **Stina Andersdotter** f 1816-04-21 i Kärr, Gräsmark. Hennes föräldrar var bonden Anders Jansson och hustrun Catrina Jönsdotter. Fadern var från Mörtkärnstorp och modern från Kärr i Gräsmark. Stina Andersdotter var gift med **Per Magnusson** i Sälsjön. Paret fick fyra barn. Familjen flyttade 1865-12-08 från Gräsmark upp till Ensillre i Borgsjö socken, Medelpad. Stinas make och alla barnen antog namnet Fallqvist i och med flytten. Stina blev änka 1879-05-20. Dottern Katarina arbetar på Jämtkrogon. Sonen Magnus gifte sig med änkan Brita Stina Jönsdotter/Edlund. Tvillingflickorna Maria och Stina emigrerar till Amerika. Maria utflyttar dit 1893-08-25 och Stina 1881-06-16. Men vart tog Stina Andersdotter vägen? Har sökt henne i både dödbok och utflyttningslängd, men hittar henne inte.

*Wiolet Holmström
Idegransvägen 22
37253 Kallinge*

287. Jag söker

a) Upplysningar om **Libbert Hammarsmed** i Fors (Storfors) början av 1600-talet. Eventuella barn.

b) **Georgen (Georg eller Jöran) Schröder**, vars dotter Annica 1687 gifte sig med hammarsmeden Johan Nilsson i Lillfors, Lungsunds socken.

c) Föräldrar till ovannämnde **Johan Nilsson**.

d) Föräldrar till **Annica Nilsdotter Tingström** i Värmskog, troligen född i slutet av 1600-talet.

e) Föräldrar till ovannämnda Annica Tingströms make, **soldaten Jacob Jacobsson Jonsfeldt**, d 1749 i Värmskog.

f) Föräldrar till **sågaren Jon Olofsson** f 1735 i Glava, gift med **Ellika Jacobsdotter**, dotter till ovannämnda par. Jon och Ellika bodde vid Jösseforsen i Älgå socken.

g) **Maria Andersdotter**, gift med **mästersmeden Jacob Olofsson Hjerpe** f 1734 i Ackkärr, Lungsunds socken.

h) **Stina Nilsdotter**, gift med **mästersmeden Jacob Jacobsson Hjerpe** f 1769 i Ackkärr.

i) Anor till **soldaten Olov Elovsson Boman** i Bonäs, Östra Ämtervik. Han flyttade 1805 till Västmyr i samma socken och fick då namnet Västmyr. Han var född 1770 i Nedre Ullerud enligt husförhörlängden men har ej påträffats där.

*Anna-Lisa Göransson
Hotellgatan 12, 4 tr, 69131 Karlskoga
Telefon 0586-30609*

288. Jeg søker etter fødestid, foreldre og aner til min farfar, **Erik Wiktor Olsen**, f 1864. Han skall vare födt i Sverige, muligens i en av kommunene som grenser til Norge. I 1898 får han en sønn, Ernst Waldemar, utenfor ekteskap, som han "Lyser i kull og kjønn". Da denne sønnen blir døpt i begynnelsen av 1899 er Erik Wiktors "oppholdssted ukjent". Sønnen er født i Nittedal på Romerike og faren er ved dåpen benevnt som jernbanearbeider.

*Elin Sandaker
Skogsnaret 5, N-1963 Fosser Norge*

289. Jag söker

a) Vart **Daniel Johansson Loftman** flyttade från Bogen 1863-10-17 (till okänd ort enligt B:1).

b) Föräldrar och födelseort för ovanstående mor **Elin Larsdotter** f 179(7), d 1860-05-24 i Bogen, troligen g i Norge med **Johan Olsson** f 1794-02-01 i Gunnarskog. Elin inflyttade från Norge 1818-04-13.

c) Föräldrar och födelseort för **Karin Hindriksdotter** från Norge f 174(8), d 1837-09-22 i Bogen, g 1769-04-03 i Bogen med **Jan Olsson**.

d) Föräldrar och födelseort för **soldaten Nils Olsson Tellman** f 178(3) i Norge, d 1845-10-22 i Tälle, Eda socken. Gift (när och var?) med **Kerstin Andersdotter** f 1778-04-17.

*Zaida Ferner
Stafettvägen 6, 15159 Södertälje
Telefon 08-55062439*

En enastående medlemsökning 1995

ENAMN	FNAMN	GADRESS	PADRESS
Christoffersson	Berndt	Skönstad 1	516 91 DALSJÖFORS
Eklöf	Sune	Jungmansgatan 8	652 28 KARLSTAD
Folkuniversitetet		Drottninggatan 17	652 25 KARLSTAD
Gråberg	Caroline	Mörmovägen 43 A	663 30 SKOGHALL
Gråberg	Gunde	Mörmovägen 43 A	663 30 SKOGHALL
Gråberg	Mattias	Mörmovägen 43 A	663 30 SKOGHALL
Gråberg	Yvonne	Mörmovägen 43 A	663 30 SKOGHALL
Holmström	Wiolet	Idegransvägen 22	372 53 KALLINGE
Johansson	Barbro	Gustaf Bergs väg 17 A IX	183 34 TÄBY
Johansson	Sune	Banérgatan 7	752 37 UPPSALA
Lundquist	Ingevald	Hamngatan 26	652 25 KARLSTAD
Nilsson	Gunnel	Lärkvägen 7	673 31 CHARLOTTENBERG
Sallnäs	Åke	Svedenäs Herrgård 3	655 93 KARLSTAD
Sjöqvist	Lennart	Höjdhoppsvägen 25	564 34 BANKERYD

Under 1995 har 164 nya medlemmar tillkommit. Detta är hittills den största årliga ökningen någonsin i föreningens historia. Ny medlemsmatrikel gavs ut i början av november, där medlemmar intill 1995-10-29 är med. Efter detta datum har 14 medlemmar tillkommit och de finns i ovanstående förteckning.

Vad som frapperar en glad kassör är att så ytterst få begär utträde. Att sjukdom och död även drabbar släktforskare är naturligt men avhopp av andra skäl är i storleksordningen cirka 8-12 per år. Jag kan avslöja att de som inte betalt medlemsavgiften den 31 dec tas ur medlemsregistret, efter att lista på dem bevarats. Inga gratispassagerare belastar således föreningens ekonomi.

Harald Persson

Databasen KLARA

I samarbete med Imagon i Hagfors har Värmlandsarkiv utvecklat ett arkivförteckningssystem - KLARA. Systemet kan användas på persondatorer i Windows-miljö som hanterar inscannade dokument. Det möjliggör ett rationellt förtecknande och en flexibel återsökning. Det är dessutom lätt att använda. Hittills har 640 förteckningar matats in och tanken är att man kontinuerligt ska förbättra och bygga ut programmet.

Ur "Upptecknat - aktuellt från Värmlandsarkiv" dec 1995

Annons

Kärlekens historia
I Kärlekens historia
En förteckning av kärleksbrev
och andra handlingar från
1600-talet till 1800-talet.
Lästid 45 minuter med 164 sidor
Pris SEK 70,00 + porto 11,50
På NOEC 67,00 + porto 17,00

Landskapets förteckningar
Landskapets förteckningar
Lästid 44 minuter med 96 sidor
Geografiska institutet 1948
Storstalet 1779
Barns och ungdomars 1779-1795
Storstalet 1795-1800
På NOEC 67,00 + porto 17,00
På SEK 70,00 + porto 11,50
På SEK 67,00 + porto 17,00

Annons

Kärlekens historia
I Kärlekens historia
En förteckning av kärleksbrev
och andra handlingar från
1600-talet till 1800-talet.
Lästid 45 minuter med 164 sidor
Pris SEK 70,00 + porto 11,50
På NOEC 67,00 + porto 17,00

Landskapets förteckningar
Landskapets förteckningar
Lästid 44 minuter med 96 sidor
Geografiska institutet 1948
Storstalet 1779
Barns och ungdomars 1779-1795
Storstalet 1795-1800
På NOEC 67,00 + porto 17,00
På SEK 70,00 + porto 11,50
På SEK 67,00 + porto 17,00

Riksstämman 1996

i Växjö

31 aug - 1 sept
Konserthuset och
Utvandrarnas hus

Motto: Transatlantiska rötter

Utställningar
150-årsminnet av de
första utvandarna firas

Kronobergs Genealogiska
förening

Folkuniversitetet Karlstad

fortsätter med 2 föreläsningar
våren 1996 i ämnet

Släktforskning

De riktar sig främst till Dig som
släktforskat tidigare och ger en
breddad vy över ämnet.

Plats Folkuniversitetets kurslokal
Västra Torggatan 3, Karlstad.

Hur man läser
gammal skrift

Torsdagen 22 februari kl 1830

Peter Olausson

Värmlands Hembygdsförbund

Hur levde vi på 1800-talet?

Torsdagen 7 mars kl 1830

Kjell Fredriksson

Kulturchef i Karlstads kommun

Vårens program 1996

Årsmöte

Lördag 16 mars kl 13.00

Gamla Badhuset i Karlstad. Sedvanliga årsmötesförhandlingar

Lena Flinck-Maechel om Hushållningssällskapets arkiv

Kaffe med tillfälle till frågor

Utbyte av erfarenheter

Släktforskarmöte

Lördag 13 april kl 13.00

Gamla Badhuset i Karlstad

Några medlemmar berättar om sin forskning

Föreningens bibliotek.

Information om vad som händer inom släktforskarvärlden.

Synpunkter på föreningens inriktning och projekt.

Ta med Ditt forskningsmaterial.

Hjälp med problem och utbyte av erfarenheter

Släktforskardag

Lördag 20 april kl 10.00-16.00

Melleruds Museum och Släktarkiv, Tingshuset

Föredrag

Kent Andersson, Sveriges Släktforskarförb.: Källor med kött på benen

Per Clemensson, Landsarkivet i Göteborg: Emigration

Olof Ljung, Melleruds Museum: "Gårdagens släktforskare"

Utställare

DIS-Väst Gränsbygdens Släktforskare, Melleruds Släktforskningsarkiv, Sveriges
Släktforskarförbund, Trollhättans Släktforskare, Värmlands Släktforskarförening

Kaffe och smörgås kl 9.00 och 15.00 à 25 kr Lunch kl 13.00 à 50 kr
beställs **senast 18 april på telefon 0530-13214.**

Vårutflykt Långbans gruvor

Söndag 19 maj kl 0900-1700 med guide visningar

Samling kl 0900 vid Brattforshytan

Samling kl 1200 vid Långbans gruvby

Hyttan, Gruvfältet, Tibergs Mineralmuseum från början av seklet

Visning Långban à 35.00 kr. Lunch cirka kl 1500 à 85.00 kr

Föranmälan senast 9 maj till

Lars-Gunnar Sander telefon 054-87 27 54 eller

Bernhard Granholm telefon 0555-611 53

Oömma kläder och skor rekommenderas

Medlemsservice

forskarsalen på Gamla Badhuset, Karlstad

Varje måndag kl 16.30-19.00 t o m april.

Annonns

Från handelsplats till storstad

Fyra sekler med Karlstad på kartan.
Se recension sida 21. Vacker inbunden volym. 194 sidor.

av Per Magnusson

Pris SEK 190.00 + porto 19.00

Pris NOK 181.00 + porto 27.00

Annonns

Glava ska leva!

En bok om Årland Segersten och hans hembygd, hembygdskampe och stor kulturpersonlighet. Med ett omfattande personregister. Inbunden, 169 sidor.

Glava Hembygdsförening

Pris SEK 225.00 + porto 24.00

Pris NOK 215.00 + porto 53.00

Annonns

Trälbootarna

Prämtrafiken mellan Munkfors och Deje under 1800-talets senare del. Nr 2 i Etnografiska sällskapets skriftserie. Häftad, 62 sidor.

Av Bernt Jansson

Pris SEK 60.00 + porto 11.50

Pris NOK 58.00 + porto 17.00

Annonns

Släktforskarförteckning Medelpad 1995

Släkt, ort och specialforskningsregister ingår

Pris 30.00 kronor + porto 3.00

1989 och 1995 års
forskarförteckningar

Specialpris 35.00 kronor + 11.50
postgiro 84 30 73-8

Rolf Lusth, Dalgatan 3
86030 Sörberge
Telefon 060-57 91 33

Annonns

Karlstad (S) Gamla kyrkogården av N F Bergqvist

312 sidor biografier med foton över cirka 550 personer som under 1800-talet gravsatts på denna kyrkogård. Bunden bok, hög kvalitet. Index.

Pris SEK 140.00 + porto 24.00

Pris NOK 134.00 + porto 53.00

Annonns

Kila (S) Födde Vigde Döde 1640 - 1699

64 sidor i prydligt A4 ryggbundet häfte.

Av Gunnar Jonsson, Säffle

Pris SEK 60.00 + porto 11.50

Pris NOK 58.00 + porto 17.00

Annonns

Kila (S) Vigde 1689-1900

268 sidor i prydligt A4 ryggbundet häfte.

Av Gunnar Jonsson, Säffle

Pris SEK 120.00 + porto 24.00

Pris NOK 115.00 + porto 53.00

Annonns

Kila (S) Födde Vigde Döde 1700 - 1749

155 sidor i prydligt A4 ryggbundet häfte.

Av Gunnar Jonsson, Säffle

Pris SEK 90.00 + porto 19.00

Pris NOK 86.00 + porto 27.00

Annonns

Karolinska Arméns uniformer under stora Nordiska kriget

se recension sida 21

Rygghäftad A4 med bilder i 4-färgstryck och svartvitt. 64 sidor.
Pris 130.00 kronor + porto 12.00

Swedish colors and standards
of the Great Northern War

163 fanillustrationer i svartvitt med färgbeskrivningar för varje fana
Pris 80.00 + porto 12.00

Båda skrifterna 200.00 + 19.00

Postgiro 26 91 44-2

Acedia Press, Box 5269
65005 Karlstad

Annonns

Garvare och Garverier i Karlstad

Skildrar garveriskräets betydelse för Karlstads utveckling till centralort under 1700- och 1800-talen. Häftad. 35 sidor.

Av övering Sven Rask

Pris SEK 40.00 + porto 3.00

Pris NOK 386.00 + porto 12.00

Annonns

Kila (S) Bouppteckningar 1744 - 1859

53 sidor i prydligt A4 ryggbundet häfte.

Av Gunnar Jonsson, Säffle

Pris SEK 60.00 + porto 11.50

Pris NOK 58.00 + porto 17.00

Annonns

Fryksände (S) Födde 1707 - 1765

5877 födda barn sorterade i Datumordning, Faderordning, Moderordning och Ortsordning.

452 sidor i prydlig A4-pärm med register. Datorhantering av materialet medger även andra sorteringsönskemål.

Pris SEK 290.00 + porto 58.00
Pris NOK 276.00 + porto 84.00

Annonns

Östmark (S) Födde 1765 - 1820

4611 födda barn sorterade i Datumordning, Faderordning, Moderordning och Ortsordning.

371 sidor i prydlig A4-pärm med register. Datorhantering av materialet medger även andra sorteringsönskemål.

Pris SEK 240.00 + porto 58.00
Pris NOK 229.00 + porto 84.00

Annonns

Vitsand (S) Födde 1824 - 1860 Vigde 1824 - 1860

2737 födda barn sorterade i Datumordning, Faderordning, Moderordning och Ortsordning.

534 Vigslar med samma sorteringsordningar.

300 sidor i prydlig A4-pärm med register. Datorhanterat material.

Pris SEK 250.00 + porto 58.00
Pris NOK 238.00 + porto 84.00

Där inte annat anges sker beställning via postgiro

SEK Sverige 46 96 60-5

NOK Norge 0806 1944339

Annonns

Värmlands Släktforsarkatalog

164 forskare som forskar på släkter och orter i Värmland. Ersätter 1993 års Värmlandsforskare. Med Ortregister, Släktregister och Specialregister. Kartor över Värmland visande församlingar och härader. 66 sidor i förstärkt ryggbundet häfte med förteckning på arkiven i Värmland jämte litteraturlista och förteckning över kända register.

Pris SEK 50.00 + porto 11.50
Pris NOK 48.00 + porto 17.00

Annonns

Värmlands Ortregister

Över 4.700 hemman och hemmanstorp är samlade i ett 68 sidors register med hänvisning till socken, härad, jordnatur och mantal. Jordeboken omspanner tiden från Gustav Vasas 1500-tal intill 1931 när fastighetsregister tog över registreringsansvar. Kartor församlingar och härader.

Av Gunnar Jonsson, Säffle.
Pris SEK 40.00 + porto 11.50
Pris NOK 38.00 + porto 17.00

Annonns

Dalslands Ortregister

Cirka 2.500 hemman och hemmanstorp är samlade i ett 38 sidors register med hänvisning till socken, härad, jordnatur och mantal. Jordeboken omspanner tiden från Gustav Vasas 1500-tal intill 1931 när fastighetsregister tog över registreringsansvar. Kartor församlingar och härader.

Av Gunnar Jonsson, Säffle.
Pris SEK 40.00 + porto 11.50
Pris NOK 38.00 + porto 17.00

Annonns

Sunne (S) Födde Vigde Döda 1669 - 1721

160 sidor återgivna bokstavstroget. Därför lämplig som egen lärobok. Med tabeller, diagram över befolkningsutvecklingen m m.

Av Arne Linnarud, Karlstad

Pris SEK 140.00 + porto 19.00
Pris NOK 133.00 + porto 27.00

Annonns

Ekshärad (S) Födde 1665 - 1722

C:1. 1816 barn sorterade i Datum-, Fader-, Moder- och Ortordning. Dessutom cirka 8000 faddrar i datumordning

Av Mats Hellgren, Göteborg

Pris SEK 250.00 + porto 58.00
Pris NOK 238.00 + porto 84.00

Annonns

Ekshärad (S) Födde 1723 - 1799

C:2. Avskrift av 5649 födslar med släktnamnsregister för föräldrar och faddrar. 100 sidor i A4 format i prydligt ringbundet häfte.

Av Mats Hellgren, Göteborg

Pris SEK 140.00 + porto 19.00
Pris NOK 133.00 + porto 27.00

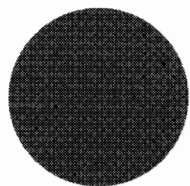
Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning retur
med den nya adressen till:
Värmlands Släktforskarförening
c/o Harald Persson
Malmtorgsgatan 18
653 40 KARLSTAD

B

Föreningsbrev

Nu är det grönt
att trycka på

KNAPPEN

Ramgatan 7 • Box 2149 • 650 02 KARLSTAD • Tel. 054-15 66 75

Värmlands mesta fullservicetryckeri!